

АФОРИЗМИ, МАКСИМИ, СЕНТЕНЦИИ И РАЗМИСЛИ

БИСЕРИ ОТ ХУДОЖЕСТВЕНАТА ЛИТЕРАТУРА,
ЧЕТЕНА ПРЕЗ 2016 г.

Подбор и съставителство
Божидар Ивков

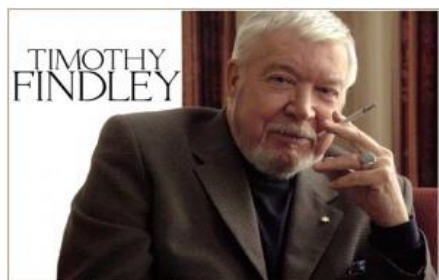
Тък Паланюк

Ерик-Еманюел Шмит

Филип Ванденберг

Тимъти Финдли

Ар Джей Паласио

Андерш де ла Моте

СОФИЯ

2017

А

Ад

Тогава той най-накрая осъзна, че това, от което се страхува, е същността на ада – болката от загубата. (Блати 2010: 130-131)

Адът означава да продължаваш да правиш онова, което винаги си правил. (Бреке 2015: 16)

Анална стилстика

- Нали знаеш какво казват хората Карл? Колкото по-дълбоко се наденеш на заострен кол, толкова повече те боли задникът, като станеш. (Адлер-Улсен 2015: 373)

- Шизофреничка ли каза? Ние наричаме шизофреник човек, който говори от трибуната и се усмихва, а междувременно се изхожда върху някого.

Ето че пак се върнаха на ключовия за светогледа на Асад физиологичен процес. (Адлер-Улсен 2015: 391)

- Добре – погледна Карл с неприкрито намерение да го предразположи към откровения. – Нали знаеш обаче: ако на лягане те сърби задникът, на сутринта пръстите ти ще смърдят.

Господи! И той ли започна с аналната стилстика! (Адлер-Улсен 2015: 424)

Германската тоалетна е уникална със своеобразната малка сцена (целият свят е...), на която се спуска лайното. Така получавате възможност да го разглеждате внимателно, докато си мислите за кого ще гласувате на следващите избори или какво ще споделите със своя психоаналитик.

(...)

... в Италия тоалетните функционират светкавично и лайното изчезва много преди да успеете да скокнете и да се обърнете, за да му се порадвате. Оттук и италианското изкуство. Германците разполагат със собствените си изпращания, по които да се прехласват. Поради липса на такива италианците създават скулптори и картини. (Джонг (2016: 33)

Антики, антиквариат

Не можех да кажа дали имат някаква стойност, тъй като не колекционирах антики, а само неплатени сметки. (Чандлър 1984: 41)

Афоризми, максими

Славата се плащаше с изолация. (Паланюк 2014: 71)

Човек не открива родителите си с една прегръдка. (Шмит 2008: 140)

Тайната на щастieto е в това да не бързаш. (Шмит 2004: 25)*

... състраданието не позволява на никого да се поправи. (Шмит 2004а: 13)*

Прекомерното желание разстройва душата. (Шмит 2004а: 16)*

„Изпитанията ни водят към вечността“ Ницше. (Пиърсън 1998: 323)*

... цитат на Лао Дзъ: „Изходът, посочен ти като съвет, не е верният изход“. (Пиърсън 1998: 323)*

„Изведнъж проблясък на разбиране, искра, прескачаща към душата.“

Думите на Платон... (Пиърсън 1998: 323)*

... за да бъде нещо красиво, трябва ли да бъде преувеличено? (Шмит 2004б: 72)

Хората никога нищо не казват, защото непрекъснато говорят. (Шмит 2004б: 215)

Човек може лесно да построи въздушна кула върху съществуващ фундамент. (Блати 2010: 220)

Онова, в което човек вярва, осветява целите му. (Блати 2010: 221)

... първата стъпка към вечния живот е смъртта. (Паланюк 2009: 5)

Мине ли достатъчно време, шансът за оцеляване на всекиго ще падне до нула. (Паланюк 2009: 11)

Животът е твоята кариера. (Паланюк 2009: 64)

- Ако забодеш пера в гъза си... това не те прави пиле. (Паланюк 2009: 70)

- Едва когато си загубил всичко... си свободен да правиш всичко. (Паланюк 2009: 71)

Лъжата ни прави зли. (Паланюк 2009: 72)

Нищо не е неизменно. Всичко се разпада. (Паланюк 2009: 114)

Усещането за трагично няма мерна единица. (Шмит 2007: 35)

Човек привиква да страда, а не се утешава. (Шмит 2007: 57)

Един мъж е толкова добър, колкото е добра думата му. (Ролинс 2015: 49)

За скръбта човек не може да спори. (Шмит 2013: 60)

... незнанието е вид надежда. (Бреке 2015: 281)

По-добре е човек да лъже, отколкото да наскърбява. (Шмит 2008а: 81)

Бог е в подробностите. (Шмит 2008а: 161)

... траурът е в сърцето, не в облеклото. (Ванденберг 2015: 55)

Както винаги се случва в живота – красивите крака имат конско копито. (Ванденберг 2015: 154)

Парите правят човека късоглед. (Ванденберг 2015: 298)

... човечността не се съдържа в свършените зъби. (Шмит 2008б: 34)

... прекаленото знание може да бъде бремене... (Пайнкофер 2010: 43)

Дали и доколко хората ще се разбират помежду си, зависи от опита, който трупат. (Пайнкофер 2010: 94)

Докато не знам нищо... не вярвам в нищо. (Финдли 2012: 77)

Скептицизмът е място за скриване на глупака... (Финдли 2012: 253)

Всекиму трябва да се даде възможност да се роди в опозиция на очакванията. (Финдли 2012: 267)

... човек трябва да живее така, сякаш няма смърт. (Финдли 2012: 306)

... откриването на себе си няма общо толкова с целта, колкото с възможността да я постигнеш. (Финдли 2012: 324)

Да изгубиш един родител, е нещастие, но да изгубиш два – това е признак на голяма разсеяност. (Оскар Уайлд) (Коубън 2014: 325)

Човек никога не е толкова беден, че да не може да чисти след себе си. (Макдермът 2015: 186)

Болката е отрова за красотата. (Шмит 2015: 46)

Цинизмът прикрива дълбоко чувство. (Шмит 2015: 53)

Ако престанеш да си ми приятел, значи никога не си ми бил. Аристотел. (Шмит 2015: 93)

Миенето на чинии убива любовта. (Шмит 2015: 95)

Любовта боледува, но не умира. (Шмит 2015: 148)

Не съм на Земята, за да гоня постижения, а за да бъда щастлива. (Шмит 2015: 148)

Приятелството е фарс, а любовта отрова. (Шмит 2015: 184)

... ако бях спал през това време в креслото си, присъствието ми щеше да е по-убедително. (Канети 1981: 33)

Човек трябва да се прекланя пред къртицата и нейния начин на живот, но не и да я обожествява за свой светец. (Канети 1981: 67)

Ако информацията е неточна, бързината губи смисъла си... (Балдачи 2005: 257)*

Всеки роден по волята на Бог, може да превземе света. (Паласио 2013: 15)

... думите носят най-ценния товар – смисъла. (Тойн 2013: 85)

Заговорят ли всички за бълхи, човек започва да се чеше. (Тойн 2013: 294)

... днешните новини бързо стават утрешни подпалки. (Тойн 2013: 294)

Скуката е толкова жесток убиец, колкото и куршумите. (Тойн 2013: 303)

... професионализмът има много лица. (Адлер-Улсен 2015: 249)

Ако ще пикаеш върху някого, не заставай срещу вятъра. (Адлер-Улсен 2015: 251)

Когато човек се издигне прекалено високо, в един момент престава да е

господар на желанията си. (Адлер-Улсен 2015: 373-374)

Този, който притежава миналото, управлява бъдещето. (де ла Моте 2015б: 5)

Двубрачието е да имаш един съпруг в повече. Еднобрачието е същото. Анонимно (жена). (Джонг 2016: 9)

Клюката е опиятът на потиснатите. (Джонг 2016: 132)

Докато все още има глад, сетивата трябва да пируват. (Грийн 2013: 23)

... безплатният съвет винаги излиза скъпо. (Хайнлайн 2008: 5)

„Голотата често се вижда, но никога не се гледа“. Японска поговорка. (Хайнлайн 2008: 93)

„Ако се отърва от демоните си, ще загубя и своите ангели“. Тенеси Уилямс. (Джонг 2015: 59)

Изкуството се дефинира като нещо безполезно. (Джонг 2015: 93)

Парите са като секса. Колкото повече имаш, толкова повече не ти достигат. (Джонг 2015: 95)

Специализацията е за насекомите. Р. Хайнлайн „Странник в странна страна“ (Джонг 2015: 97)

Никой не замерва с камъни ялово дърво... (Джонг 2015: 194)

- Това е проблемът – опознаеш ли потенциала си, копнееш да го задоволиш. (Джонг 2015: 197)

Жалък е онзи, чиято знатност прославя низостите му. Луций Аниций, *Тенеф*. (Галбрейт 2014: 9)

... липсата на доказателства, не е доказателство за липса. (Сейгън 2014: 15)

„Абсурдът не дарява освобождение, той обвързва“ А. Камю (Тарт 2014: 7)

Пиронът, който стърчи, привлича удара на чука. (Вербер 2006: 68)*

Само глупаците не променят мнението си. (Вербер 2006: 75)*

Финшер имаше една хубава мисъл: „Когато другите ви упрекват, те ви насочват към това, което може да се превърне във ваша сила.“ (Вербер 2006: 87)*

Не защото е трудно не го правите, а защото не го правите е трудно. (Вербер 2006: 153)*

„Ако някой ти е причинил зло, седни на брега на реката и изчакай да мине трупът му“, е казал Лао Дзъ. (Вербер 2006: 163)*

Няма желание, няма страдание. (Вербер 2006: 334)*

„Ако не си се подредил около масата, значи си част от менюто“. (Бек 2011:47)

Не задавай въпрос, ако не искаш да чуеш отговора. (Бек 2011: 73)

... посланието не носи никакъв смисъл, ако не си избрал правилния посланик. (Бек 2011: 82)

... правото да събираш данъци ти дава *власт* да унищожаваш. (Бек 2011: 90)

... благословените от съдбата не ги е грижа от какъв тъгъл ще ги погледнат... (Смит 2013: 11)

Без срам чувството за вина става беззъбо – обвинител, който не може да наложи наказание. (Смит 2013: 11)

Планините не стават по-малки, като ги гледаш. (Райх 2015: 35)

Вярвам, следователно мога... (Райх 2005: 175)

Познанието унищожава надеждата. (Макдърмид 2015: 202)

Единственият резултат от прилагането на принципа „око за око“, е че ще има все повече лутаци

се в мрака слепци. (Макдърмид 2015: 250)

... действителността не е толкова бляскава, колкото предвкушването ѝ. (Макдърмид 2015: 274)

... беше достатъчно умен, за да знае, че не е достатъчно умен. (Макдърмид 2015: 278)

... не съществува толкова голямо отчаяние, което да скрие докрай светлината“ (Смит 2009: 117)

Mens sana in corpore abluto. Здрав дух в измито тяло. (Смит 2010: 46)

Завистта ни кара да ненавиждаме това, което искаме самите ние... (Смит 2010а: 10)

„Ако нещо се случва, значи има начин да се случи“. (Вердън 2010: 29)

Нищо не пресушава алкохола по-бързо от политическите спорове. (Хайнлайн 2007: 89)

Загубените каузи могат да бъдат радост за духа, както и победите. (Хайнлайн 2007: 91)

... едно общество или се приспособява към фактите, или не оцелява. (Хайнлайн 2007: 125)

... рибата не се сеца за водата, в която плува. (Хайнлайн 2007: 125)

... по-лесно бихме наказали хората да мразят, отколкото да обичат. (Хайнлайн 2007: 125)

Отсъствието на доказателство не е доказателство за отсъствие... (Френч 2013: 81)

Б

Безпощадност

Безпощадността е заложена в човешката природа, но оглеждането на всички подробности със студени проникателно очи, внимателното вглеждане в най-малките подробности, докато вроденият инстинкт на човека към самосъхранение се пропука – това е жестокост в нейната най-чиста и най-еволюирала форма. (Френч 2013: 18)

Бог

Разбрах, че си тук. И че ми разкриваш тайната си: гледай всеки ден на света, сякаш е за първи път. (Шмит 2011: 85)

- Да, и във всички тези истории, във всички тези уроци се говореше за доброто и злото, за Бог и сатаната – няма значение в какъв вид се явяваха – но бяха там, зад хората, до хората, и ние придобивахме вярата, или някакво усещане за вяра, че има нещо по-голямо от човек, без значение колко малък си или на какво ниво от развитието си се намиращ. Поглеждаш към небето някак по-особено или пък ходиш на църква два пъти в седмицата и, независимо какво правиш, тази вяра си съществува, тя е в теб. А без нея, без това усещане за Бог, няма алтернатива, няма от какво да се страхуваш. И сега, като говоря за това, с неохота ми се иска да призная, че може би страхът в такъв случай е нещо положително. Усещането за Бог – с каквото и име да избереш да го наречеш – те надарява с душа, а без

душа си като човек с бинокъл, за когото всички останали просто са някакви буболечки, пушечно месо, храна като всичко друго. Всъщност точно това има в очите на един убиец: безчовечност, безсъвестност, никаква грижа за човека до теб. Някакво дете застрелва най-добрия си приятел, за да му вземе маратонките – и какво от това? Казвам ти, за тях това е нищо. Те нямат душа. Аз разпитвам убийци, гледам ги право в очите и ти казвам – неупознаваеми са, душите им са изпепелени, на тяхно място има само пустиня. Те не са човеци. Не знам какво са. (Пиърсън 1998: 164-165)*

Бог може да се случи само когато престанеш да бъдеш Бог. (Финдли 2012: 355)

„Аз не съм чак такъв картезианец, Финшер. В края на науката се намира ирационалното. Мисля, че Бог е необходимата хипотеза, която обяснява всичко съществуващо. Аз, разбира се, не го определям като огромен брадат старец, възседнал слънцето, а като измерението, което е отвъд разума ни.“ (Вербер 2006: 172)*

Богатство, богати

– Шура работа, господин Ибрахим, колко бедни са магазините на богатите. Вътре няма нищо.

– Това е то, луксът, Момо, нищо на витрината, нищо в магазина, всичко в цената. (Шмит 2004: 11)*

Болест, болен, пациент

Разбира се, че съм се превърнал в лош болен, болен, който пречи на вярата,

че медицината е нещо прекрасно.
(Шмит 2011: 9)

... болестта е като смъртта. Тя е факт.
Не е наказание. (Шмит 2011: 60)

- Болестта ми е част от мен. Не бива да се държат по-различно, защото съм болен. Или могат да обичат само един здрав Оскар? (Шмит 2011: 72)

Поне да умираха бързо.

Вместо това лекарите, неспособни да лекуват разпадането на имунната защита, само успяват да забавят болестите. Резултатът? Продължават агонията. Пациентите са обречени да креят, да слабят, да оплешивяват, да губят мускулите и жизнеността си, както и умствените си способности; освен всичко друго, се налага да изтърпят и срама от преждевременната сенилност, докато чакат крайния изход. Колко много време предоставяме на отчаянието и ужаса... (Шмит 2007 43)

Това не беше дори сянка на някогашния му баща, а обвивка, напълно изпразнена от възрастта и заболяването. (Ролинс 2015: 49)

... накрая медицинският преглед откри множествена склероза, болест, която притежава една ужасяваща особеност: променливо и непредсказуемо развитие. (Шмит 2013: 46)

- Изпитанието е за теб. Не за мен. Аз не се насилвам да се грижа за теб, не жертвам нищо, обичам те.

Но Лоран до такава степен не можеше да понесе нито своята немощ, нито отражението си в очите на другите, че стана агресивен, търсеше за какво да се заяде с приятелите, които идваха да го навестят, създаваше около себе си пустиня, а след това, като несправедливо и внезапно объркано дете, започваше да се жалва. Да хапе, да наранява и да убива с думи, бе неговата последна сила и сетна проява на мъжество. Единственото, което крепнеше у него, беше гневът. (Шмит 2013: 46)

В четвъртък, при третата сърдечна криза, открих, че болестта гори спомените ми. И че смъртта ще довърши започнатото. (Шмит 2008а: 31)

- Ако оцеляването ѝ зависи от вярата ѝ, че живее на Луната, тогава ние трябва да приемем *нейната* реалност, а не *тя нашата*.

(...) „Луната“ и апартамент 319, където живееше Блавинская, бяха синоними... Тя беше изискана – като дете – неизменно невинна. Да бъдеш с нея даже за малко, означаваше да се върнеш към онези мигове в детството, когато всеки стрък трева е откритие. Само протягаеш ръка към Луната и я получаваш. (Финдли 2012: 25)

- ... не бива да говориш за пациентите си като за противници. Те не са твои врагове.

- напротив, са – беше отговорил Юнг.
– По свой начин са. Всеки пациент е

като територия, загубена във война – или част от отечеството, което трябва да се върне. Някакъв аспект на болест или някакво състояние са ги спечелили и убедили, че сега са граждани на друга страна. Затова са и толкова враждебни. Те са завладени от своите демони и принуждавани да повтарят един чужд катехизис. И за един дълъг период те вярват в този чужд катехизис. Това е душевната болест, Еми. Или дори всяка болест. Както Пилгрим е цитирал в дневника си, макар че той влага думите си в устата на Леонардо да Винчи: *всичко иска да живее, включително и заразата*. Цялата битка е да се спечели войната не само срещу болестта или състоянието, но и срещу жертвата, която ги носи. Ето защо човек трябва да слуша и да вярва. Ето защо аз окуражавам графинята да продължи да живее на Луната. Докато не признае гласа на Луната – или версията на Блавинская за него – не мога да ѝ помогна. Не е достатъчно – не е достатъчно – никога не е достатъчно това, което прави Фуртвенглер, който ѝ казва, че на Луната няма живот. Ако тя вярва в нещо, ние трябва да открием *защо*.

(...)

Дадохме ѝ надежда – и една година по-късно излезе здрава като кон.

- А една година по-късно умря.

- Да – каза Юнг. – Така е. Но само защото попадна отново под магията на отчаянието. А отчаянието винаги е фатално. (Финдли 2012: 242-243)

Осъзнаването на болестта не означава, че си здрав. (де ла Моте 2014: 247)

... ракът бе отнел и двете му топки, но бе пощадил това, което само най-великодушните биха нарекли негов живот. (Грийн 2013: 10-11)

На този свят има само едно нещо, което е по-гадно от това да умреш от рак, когато си на шестнайсет, и то е да имаш дете, което умира от рак. (Грийн 2013: 13)

- Не ми казвай, че си от хората, които се отъждествяват с болестта си. Познавам много такива. Толкова е депресиращо. Сякаш ракът е завладял целият ти живот. Но ти едва ли си му позволила да направи кариера от това. (Грийн 2013: 35)

Не можех да откъсна очи от крака му или по-скоро от мястото, където би трябвало да се намира, като се мъчех да си представя как изглежда изкуствения му крайник. Не исках това да ме притеснява и все пак не можех да се овладеем напълно. Вероятно той също се притесняваше от кислородната ми бутилка. Болестта отблъсква. Отдавна бях достигнала до този извод и предполагам, че същото важеше за Огъстъс. (Грийн 2013: 38)

... едно от изискванията в длъжностната характеристика на професионално боледуващите е да спят много... (Грийн 2013: 40)

Болните от рак деца по същество представляват страничен ефект на безмилостна мутация, създава условия за многообразието на живота

на земята. С разплитане на историята, състоянието на Анна се влошава, като методите на лечение и болестта се надпреварват да отнемат живота ѝ... (Грийн 2013: 51)

Понякога това беше най-гадната последица от рака: физическото доказателство за болестта, което те разграничава от всички останали. Бяхме неприемливо различни. (Грийн 2013: 135)

... аз носех болестта си, изложена на показ... (Грийн 2013: 136)

... щеше да видиш портретирте на много мъртви хора. Щеше да видиш Исус на кръстта, щеше да видиш и един тип, когото намушкват във врата, както и хора, загиващи в морето или в битка; изобщо цяла процесия от мъченици. Но нито едно дете, умряло от рак. И въобще никой, който се е споминал от чума, едра шарка или жълта треска, защото в болестта няма никакво величие. Няма смисъл. В такава смърт няма никаква чест.

(...) Докато повечето хора водят напълно безсмислен живот на ненаситни консуматори, Огъстъс Уотърс разглежда дистанционно сбирката на „Райксмузеум“. (Грийн 2013: 198)

Двамата се намират в едно и също физическо пространство, но мисловно всеки от нас обитава различно. Сякаш няма начин да споделим преживяното. Парадоксът на болестта. Чия реалност е реална. Болният обитава една вселена,

здравият – друга. Двете може дори да не са паралелни. Броните помежду им са по-дебели от закалена стомана. (Джонг 2015: 107-108)

Понякога се преселваш от страната на здравите в страната на болните за части от секундата. (Джонг 2015: 137)

Болка

... ръцете на болката прекъсват времето както си пожелаят... (Блати 2010: 46)

Никой не е незначителен, когато се стигне до липса на достойнство от болка. И никой не е недостоеен. (Финдли 2012: 352)

Човек не изпитва болка, когато сънува, колкото и реален да му се струва сънят. (Картър 2015: 206)

... болката проясняваше съзнанието му и мъглата пред очите му изчезваше, но наред с това тя засилваше и чувството, че всичко е толкова безсмислено и уничително. (Гиу 2016: 17)

... самият живот се движи в море от болка, която макар ѝ притъпявана от време на време, за кратко, се връща на огромни талози. (Смит 2010а: 110)

Брак

Бракът беше сбор от много неща – нито едно от тях лесно. (Пиърсън 1998: 59)*

Оковите на брака са толкова тежки, че трябва двама, за да ги носят – понякога дори трима. А. Дюма. (Джонг 2016: 157)

Бракът също може да бъде самота. Бракът може да бъде и печал... Животът ми е маринован с фантазии... Самотата универсална ли е? Бракът не е лечение на самотата. (Джонг 2016: 328)

Бъдеще, минало

... шепотът на съдбата бе използвал съня ми, за да остави в мен тази увереност: щеше да се случи някакво събитие.

Знаете колко глупав става човек след такива проблясъци – когато иска да отгатне онова, което ще му се случи, той го изкривява с очаквания. (Шмит 2008а: 32)

Подкупваме бъдещето, говорейки за миналото.

(...)

Почувствате ли, че ви е забранено да говорите за бъдещето, изведнъж си давате сметка в каква степен то изпълва настоящето, каква част от всекидневния живот обикновено преминава в правене на планове и в опити да се контролира онова, което предстои. Независимо от обстоятелството, че нямате никакъв контрол над него. Идеята за бъдещето е нашето голямо забавление, развлечение и начин за убиване на времето. Елиминирате ли го от мислите си, остава само миналото и едно предно стъкло на

автомобил, осеяно с размазани мушици. (Джонг 2016: 230)

... което за нас е лоша новина, за внуците ни означава бедствие. (Хайнлайн 2007: 35)

Бюрокрация

Наложи се да се борим. В официалния свят, този на печатите, на разрешителните, на агресивните, ако човек се осмели да ги събуди, чиновници, никой не ни искаше. (Шмит 2004: 22)*

Виждах ги тия разкошотийки на Земята. Не си струваха напъните. Не говоря за голямото притегляне, с него са свикнали, говоря за глупостите. За вечните им врели-некипели... Прави това. Не прави онова. Не се пререждайте. Къде ви е данъчната декларация? Попълнете формуляра. Я да видим позволителното. Представете шест екземпляра. Само изход. Забранен ляв завой. Забранен десен завой. Застанете на опашката да си платите глобата. Върнете се да ви ударят печат. Пукнете, но първо получите разрешение... (Хайнлайн 2007: 89)

В

Власт, управление

Трябва да използваш идеите на народа, за да го управляваш. Човечеството приема да бъде лекувано със собствените му илюзии. (Шмит 2004б: 61)

„Имаме една класа млади, силни мъже и жени, които желаят да посветят живота си на нещо. Рекламата кара тези хора да течат след коли и дрехи, които не са им нужни. Поколения наред работят нещо, което мразят, само за да могат да си купят онова, от което всъщност нямат нужда“ ...

„Трябва да покажем на тези мъже и жени свободата, като ги поробим. Да им покажем смелостта, като ги уплашим“. (Паланюк 2009: 161-162)

В действителност всичко опира до силата — каза Мино. — И вие много добре го знаете. Който има влияние в обществото, той определя какво може да се изучава, какво може да се наблюдава, какво може да се мисли. Учените играят по свирката на властимащите. Трябва да го правят, защото властимащите плащат сметките. Ако не играете по свирката им, не получавате пари за изследвания, нямате работа, не ви публикуват, иначе казано — вече не играете. Извън системата сте. Със същия успех може и да сте мъртви. (Крайтън 2012: 54)*

... музиката от съседните зали, която се стремеше да попречи на старателното ми четене, напрао заглуших. Знаеш ли, няма по-голяма отрада за тялото от тази, да командваш хора или най-малкото да мислиш, че ги командваш. Кафка. (Канети 1981: 41)

... у Кафка има нещо значително по-голямо и това се усеща от всеки, който се доближи до личния му живот. Има нещо дълбоко вълнуващо в упоритите опити на една безпомощна личност да се изтръгне от властта във всяка нейна форма. (Канети 1981: 53)

И тук („Замъкът“ – б.м.-Б.И.), както и в „Процесът“, властта непрекъснато преминава по протежение на цялото действие... Човек я вижда, но не е сигурен, че я е видял; единствената връзка на безпомощното човечество, поселено в подножието на замъка, със служебните отношения, се състои в *очакване на нещо по-висше*. Не се задава въпросът дали съществуването на това по-висше нещо има своето оправдание. Но онова, което произтича от него и се разпростира сред обикновените хора, е унижението чрез господство. (Канети 1981: 57)

... много по-късно, когато не се намира под ничий натиск, той изпълнява заповеди, които вече не означават подчинение. (Канети 1981: 60)

И тъй като се бои от властта във всичките ѝ форми, тъй като

същинската цел на живота му се състои в това, да бяга от нея, по всякакъв начин, той я долавя, разпознава, назовава или изобразява дори там, където другите биха я възприели като нещо напълно естествено. (Канети 1981: 63)

При повсеместната си конфронтация с властта онова негово упорство от време на време довежда до отсрочка. Но когато то се окаже недостатъчно или неефикасно, той се научава да *изчезва*...

(...)

Особено удивление предизвиква едно друго средство, с което той си служи със сигурност... преобразяването в нещо малко. Тъй като се отвращава от насилието, но от друга страна не се доверява и на силата, необходима за неговото отстраняване, той увеличава разстоянието между по-силното и себе си, като става все по-малък по отношение на силното. Чрез това свое смаяване той печели две неща: изплъзва се от заплахата, тъй като става прекалено незначителен за нея, и освобождава самия себе си от всички осъдителни на насилието... (Канети 1981: 66)

- Този, който контролира миналото, управлява бъдещето, това го пише Оруел в 1984 и безспорни е има право.

(...) – Този, който управлява бъдещето, НР. Който го управлява, без никакво съмнение... в действителност е този, който *притежава* миналото. (де ла Моте 2015б: 357)

... всъщност Понс в никакъв случай не е злонамерен. Просто се явяваше представител на управляващата класа; а историята показваше, че те навсякъде са еднакви... искрено вярваха в благородните си намерения и се чувстваха наранени, когато някой се опитваше да ги разубеди. (Хайнлайн 2008: 252)

„Властта е тази, която диктува и управлява; материалът се поддава на въздействие. Хората са като глина в ръцете на опитния лидер“. Удроу Уилсън, „Лидерите на човечеството“ (Бек 2011: 25)

„Основният въпрос не е кое е най-доброто, а кой ще определи кое е то“ Томас Соуел (Бек 2011: 86)

Злоупотребата с власт го бе пратила зад решетките тази вечер, а злоупотребата с влияние беше принудила властите да го пуснат. Свободата си е свобода, без значение как е постигната. (Бек 2011: 119)

„Аргументът, че двете партии трябва да представляват две противоположни политически идеи, е абсолютно глупав. Точно обратното, двете партии трябва да бъдат почти еднакви, така че американските избиратели да могат при всеки следващи избори да се отърват от мошениците, без това да води до радикални промени в провежданата политика. Така на всеки четири години, ако е необходимо, едната партия може да бъде заменена с другата, която да бъде нещо ново и различно, но в

същото време още по-енергично да продължава да следва почти същата политическа линия“, Професор Карол Куигли, автор на „Трагедия и надежда“. (Бек 2011: 139)

„Волята на обществото не може да бъде приемана за даденост, тя трябва да бъде създавана“. Хърбърт Кроули, автор на „Обещание за американския начин на живот“. (Бек 2011: 139)

Вода, лед, пара

Ледът е опитомена вода. Винаги се стреми да се върне в естественото си състояние. (Егеланд 2014: 87)

Война

Във време на война най-лошата опасност е навикът. И най-вече привикването към опасността. (Шмит 2008: 108)

- Сражавал съм се „за“ и „против“ всякакви каузи. Винаги ще има войни. Отначало сме проливали кръвта си за плодородни земи и питейна вода, след това за благородни метали, а накрая в името на най-популярната версия на човешките разногласия: „Моят Бог е по-добър от твоя.“ Без значение дали се молиш на Йеремиа или Исус, Аллах или Мохамед, Брама или Буда. Все се намира някой, който да заяви, че вярата ти е погрешна, и да поиска да я унищожи. Човешкият род тъне в поквара. (Балдачи 2005: 127-128)*

„Опознай врага си и опознай себе си; тогава и в сто битки не те заплашва поражение.“ Това бе съветът на

китайския генерал Сун Дзъ в „Искусството на войната“. Макар и отпреди 25 века, той беше валиден и днес. (Балдачи 2005: 192)*

... няма битка, която да е честна за всички страни. (Кланси, Грийнбърг 1998: 203)*

От годините, когато ѝ се беше налагало да живее под обстрел на Балканите, знаеше, че няма смисъл да се съсредоточава върху нещо, което вече се е случило. Обръщаш гръб на онова, което те е ужасило, и продължаваш напред, в противен случай се побъркваш. Неопитни хлапета, пристигнали наперено във военната зона, решени да си създадат име. Те не разполагаха с вътрешен ресурс, към който да се обърнат, когато застанат лице в лице със смъртта или дори с нещо по-лошо. И после хукваха към първия възможен транспорт, който да ги отведе във зоната, решили набързо, че може би все пак е по-добре да станат музикални критици. (Макдърмид 2015: 176-177)

Време

Нашата история... е много по-стара от годините си; нейната давност не трябва да се измерва в дни, нито бремето на възрастта да се пресмята по орбитите около Слънцето, с една дума, тя не дължи своята миналост на времето. (Т. Ман, Вълшебната планина. Предговор) (Финли 2012: 4)

„Времето е верига от мигове“ – е написал някога працядо ми (...) За мен времето е сборът от всички мигове,

дребни и големи, важни и маловажни, които ме свързват с живота. (Егеланд 2014: 17)

... ние никога не виждаме небето такова, каквото то наистина е. Виждаме миналото. (Егеланд 2016: 201)

Нещата от миналото винаги изглеждат по-хубави, отколкото са били в действителност... Времето има този навик – заличава лошото, а доброто изтъква. (Райх 2015: 5)

Вселена

Вярвам, че вселената иска да бъде забелязана. Смятам, че вселената приема радушно всяка проява на интерес и възнагражда интелекта, отчасти защото иска хората да обърнат внимание на нейната красота. И кой съм аз, една нищожна пращинка в историята на света, за да казвам на вселената, че тя – или представата ми за нея – е преходна. (Грийн 2013: 204)

Центърът на Вселената е навсякъде, а краят – никъде. Свещенник Юханес, около 1550 г. с;Хр. (Бреке 2015а: 101)

Възможности

Когато престанем да мислим за страховете и съмненията си, те започват да губят силата си. Когато престанем да вярваме, че добрите неща са невъзможни, всичко става възможно. (Джонг 2015: 71)

Възпитание

- Мобилният телефон е новият вид лошо възпитание в наши дни... (Вербер 2006: 52)*

Възраст

Възрастта означава, че животът ни е по-скоро назад, отколкото напред, че вие сте установен в един живот, а аз в друг... Пътищата ни могат да се пресекат, но не могат да се слоят. (Шмит 2008б: 148)

... младостта беше погълната от годините и тялото му нямаше дял в блаженството на духа. (Сантуш 2013: 115)

Вълшебство

В крайна сметка какво друго е вълшебството, ако не дълбоко намерение за промяна? Какво друго е вълшебството, ако не връщане на времето назад? (Джонг 2015: 110)

Вяра

- Хората се страхуват да умрат, защото се боят от непознатото. Но какво е непознатото? Аз ти предлагам, Оскар, да не се боиш от непознатото, а да имаш доверие. Погледни лицето на Господ на кръста: той търпи физическата болка, но не изпитва духовна болка, защото има доверие. И изведнъж започва по-малко да го боли от гвоздеите. Той си повтаря: боли ме, но това не може да бъде болка. Ето това е! Това е то ползата от вярата. (Шмит 2011: 55)

Г

Гений, гениалност

... именно детето в Карл Густав го води до гениалност. Той вижда, мечтае и се усмихва така, както само дете може – без капчица съмнение. Каквото знае, знае. Каквото не знае, знае, че не го знае. Това е сигурен знак за гениалност: да не се плашиш от собствената си незнание.

(...)

Той пак го прави, си помисли тя. Говори на нещата. А после с усмивка: още един сигурен белег на гениалност. (Финдли 2012: 154, 156)

... и гениите грешат, иначе щяха да бъдат богове. (Джонг 2016: 212)

Обикновените хора често смятат изключителните за луди. Ако бог наистина се завърне, вероятно ще свърши в психиатрията. (Джонг 2016: 261)

География

Географията е свързана с властта. Макар че често я приемат за безобидна, географията на света не е продукт на природата, а на историите за борби между съперничащи си власти за правото да организират, заемат и управляват определени пространства. „Критична геополитика“, Героид Тул. (Макдърмид 2015: 7)

Герои

Истинските герои не са хората, които правят нещо; истински герои са

хората, които ЗАБЕЛЯЗВАТ нещата, обръщат внимание. Човекът измислил ваксината срещу едрата шарка всъщност не е измислил абсолютно нищо. Просто е забелязал, че хората, които имат сипаница, не се разболяват от едра шарка. (Грийн 2013: 284)

Глупост, невежество

... пътят към хороскопа обикновено се дължи на дефицити. (Ванденберг 2015: 29)

Злото, скъпи братя, трудно се унищожават. То използва нашето невежество. Храни се от глупостта ни. (Сиера 2006: 199)

Наскоро намерих един стар дневник от колежа, в който описвах състудентите си като „стадо дишащи през устата селски дебили, които се дават в такива миазми от посредственост, че човек на практика може да подуши миризмата на бекона, зелето, кравешките лайна и църковните свещи“. Дори да допуснем, че съм прекарал осбено тежък ден, струва ми се, че горният пасаж говори за доста високо ниво на неуважение към културните различия. (Френч 2013:16)

Глухота

... слушаха с отворени уста, защото те слушат с устата; с ушите не чуват нищо. (Шмит 2004б: 67)

Говорене

Разюзданата ѝ уста поднови нервния си монолог. (Паланюк 2014: 35)

Грижа за инвалид, съпреживяване на инвалидността

Непрекъснато се опитваше да изкупи вината си. Да обгражда Харди с грижи и внимание. Да помогне с каквото е нужно на клетия инвалид.

(...)

Харди наистина лежеше безмълвно часове наред или дремеше както сега, но въпреки това присъстваше. В мислите на Карл, в графика за деня, в необходимостта да обмисля внимателно всяка дума, преди да я изрече на глас. И това напругаше Карл. А никой не иска да се чувства напрегнат в собствения си дом.

Освен това се увеличиха и домашните му задължения. Пране на дрехи, смяна на спално бельо, суетене около огромното тяло на Харди, покупки, поддържане на връзки с болногледачи и здравни ведомства, готвене... (Адлер-Улсен 2015: 10)

Д

Действителност, реалност

Действителността чука, влиза, намества се и разбива илюзиите... накратко – можех да се разпростирам във всички посоки, защото все още нямах своя реалност. Колко беше прекрасен светът, докато не беше истински. На петнайсет полето ми на действие изведнъж се стесни, една по една възможностите падаха като редници на война, мечтите ми също. Истинска касапница, Мор. Крачех през гробището на своите блянове. (Шмит 2007: 8)

Казват, че човек трябва да се облича подходящо за поста, който би искал да заеме, а не за този, на който в действителност работи. Това с особена сила важи за хората, които се занимават с връзки с обществеността, защото там представата се възприема като истинска същност. (Бек 2011: 28)

Детство

Понякога е по-добре да изоставиш едно детство и да оздравееш от него. (Шмит 2004: 31)*

... бях се разделил с детството. Можех да разплета нишките на блянове и на действителност, откривах, че от една страна, съществува мечтата, в която се носех по-внушително и от хищна птица, а от друга – истинският свят, корав като скалите, върху които щях да се пребия. (Шмит 2004б: 12)

Деца, детство

... да имаш деца не е всичко. Все пак трябва да имаш и време да ги отгледаш. (Шмит 2011: 57)

Детският дух идва късничко: той е грижа на старостта. (Шмит 2007: 97)

... вероятно родителите ми се радваха да бъда около тях, но аз бях алфата и омегата на тяхното страдание. (Грийн 2013: 111)

Да бъдеш дете не може да се сравни с нищо – то е най-простото състояние, просто да бъдеш. По-късно, когато мислим за него, ние го превръщаме в детство. (Миевил 2015: 90)

Диагноза

Щом като веднъж беше казано, че е „психопат“, изпитах странно усещане на облекчение. Вече имаше болест, която трябваше да се лекува, проблем, който трябваше да се решава. Назовеш ли нещото, правиш го по-малко страшно. Намаля чувството ми за вина. За лудостта не можеш да упрекнеш никого. Тя е божа работа. Има голяма доза утеха в тази констатация. Всички природни бедствия успокояват, защото потвърждават нашата безпомощност, в която иначе, току-виж, престанем да вярваме. Понякога е странно успокоително да разбереш степената на собственото си безсилие.

(...) От този момент животът ни беше в ръцете на лекарите и техните самодоволни дребни категории. (Джонг 2016: 265-266)

Добро-зло

„Бях разбрал, че да повтаряш заклинанията, не служи за нищо, само усилието създава благоденствие. Бях разбрал, че доброто изисква повече усилия, отколкото злото. Бях разбрал и че тялото ми е несигурна лодка, ако го натоваря с престъпления потъва, а ако я олекотя, като практикувам отделяне от света, щедрост и забрава на себе си, тя ме отвежда до вярното пристанище. Най-сетне, бях разбрал, че преди не съм бил човек, а само двукрако, леко окосмено и с членоразделна реч, а човечността се яви пред мен в края на пътя. Тя беше далеч, като мишена. Дали някога щях да успея да стана човек?“ (Шмит 2004а: 1)*

Мисля, че трябва да има правило в живота – всеки човек на този свят да има своята публика, която ще стане на крака и ще го аплодира за нещо добро, което е направил. Всеки човек го заслужава. Поне един път в живота си. (Паласио 2013: 294)

- „Да измислим едно ново правило в живота. И това правило да гласи така – винаги бъди малко по-добър от необходимото“.

(...) Това, което харесвам в тези думи е, че те ни напомнят не само че ние, като човешки същества носим добротата в себе си, но носим и самия избор да сме добри.

- (...) „В такива моменти Джоузеф виждаше лицето на Господ, в човешка форма. То сияеше от доброта към него, блестеше от вяра, леко загрижено, но винаги го галеше с поглед“.

- (...) Сияеше от доброта към него... – повтори и се усмихна. – Какво обикновенно, простичко нещо е доброто. Толкова просто! Една подадена приятелски ръка. Една окуражителна дума. Една усмивка, която идва при теб.

- (...) Деца, това, което искам да ви внуша днес, е разбирането за стойността на това просто нещо – добротата...

- ... но това, което искам да отнесете у дома като опит от средното училище, е увереността, че в бъдещето, което изберете да градите за себе си, всичко е възможно. Ако всеки от вас реши за себе си, че ще бъде по-добър от необходимото, независимо къде ви отведе и какво ви отреди съдбата в бъдеще, то тогава нашият свят ще бъде по-добро място за всички нас. И ако сте поне мъничко по-добри от нужното, тогава някой ден, някъде, може би съвсем случайно, някой ще види в лицето ви лицето на Бог. (Паласио 2013: 379-381)

Не добротата сама по себе си, а добротата във всеки един от нас. Силата на приятелството. Изпитанията, пред които ни изправя съдбата, за да провери качествата ни. Силата на смелостта и куража.

(...) – Величието, според Бийчър, „не е в силата, а в правилното използване на силата. Величествен е този, който има силата да носи в сърцето си сърцата на най-много хора“. (Паласио 2013: 384)

... онова, което съществува и е осезаемо и е добро, е по-силно от унищожението и промяната.

Плутарх, За Изида и Озирис; LIV. (Сиера 2008: 6)

Думи

Когато пътувам, имената ме привличат преди самите места. Възкачени по-високо от камбанариите, думите започват да звънят отдалеч и ги различаваме на хиляди километри, а те ни преpraщат звуци, които бъдат образи. (Шмит 2008: 5)

Душа

Не трябва да се извинявате, че искате да разполагате със собствена си душа. Вашата душа ви принадлежи, за добро или зло. Изреченото и стореното е всичко, което притежавате. (Джонг 2016: 373)

Е

Егоизъм

Всеки е лъжец – по един или друг начин, до една или друга степен. Никой не *може* да каже истината за себе се. Това е абсолютно невъзможно. Нещо винаги трябва да бъде оправдано. *Винаги* нещо трябва да бъде оправдано. Ние си вредим ужасно един други му, като отказваме да оправдаем слабостите на другите – само нашите собствени. (Финдли 2012: 36)

Егоцентризъм

Такава е съпътстващата детството пълна увереност, че ние сме център на вселената – убеждение, от което не всички от нас се отказват д годините, а тези, които успяват да се освободят от него, съумяват да го сторят с известни усилия. И това е толкова разбираемо – както е казал Одън, колко очарователен е онзи клас, чийто единствен член съм аз. (Смит 2010: 11)

Език

Според Юнг отказите и предпочитанията на един човек, макар и изразени само с жест, бяха напълно валиден заместител на един вербален разговор. Колкото до нюанса, някое свеждане на погледа, свиване на раменете, размърдване бяха напълно показателни. Коментарът беше изцяло в поведението – не в думите. (Финдли 2012: 160)

Книгите бяха пълни с думи, а за него думите сякаш имаха вълшебен заряд... Това бе проблемът с езика. Че притежава огромна мощ, но е хлъзгав, двусмислен. Човек трябва да се съсредоточава върху думите и да ги използва правилно, за да изрази мисълта си. Точно затова той обичаше силните думи. Чистите думи. Думите, които имат само едно значение. (Тойн 2013: 162)

Именно мълчанието бе най-голямата власт, която един човек може да упражни над друг, тъй като това е способността да му отнеме думите. (Тойн 2013: 163)

Емоции, чувства

Някои вълнения са толкова силни, че добри или лоши, направо ни прекъръшват. (Шмит 2008: 96)

... онези, които са изпълнени с обикновени желания и враждебност, не могат да направят нищо за чуждите. А не правят нищо полезно и за себе си. То е все едно човек, понесен от порой, да твърди, че спасява другите. (Шмит 2004а: 19)*

Имаше много нюанси на сивото. Съществуваше сивото на прошката посред черното и бялото на познанието, сивото на зрялата възраст около слепоочията, сивото на отражението в огледалото, сивото на рушация се под напора на времето надгробен камък... (Пийърсън 1998: 326)*

Нетърпението обаче е жажда, която никакви разсъждения не могат да утолят. (Шмит 2004б: 213)

Едно богато чувство се гордее / със своята същност и не чувства нужда / от никакви слова. Бедняк е, който / знай бройката на своето богатство. Шекспир. (Шмит 2015: 25)

Етнос, характеристики

Спомних си една от любимите шепи на дядо ми:

Въпрос: „Защо евреите винаги отговарят на въпроса с въпрос?“

Отговор: „А защо евреинът да не отговаря на въпроса с въпрос?“ (Джонг 2016: 14)

Настръхвах, щом чуех невежи еврейски шовинисти да твърдят, че Маркс, Фройд и Айнщайн до един са евреи и че евреите имат по-висши гени и мозъци. Беше ми ясно, че да се смяташ за по-висш е сигурен признак, че си по-низш, а да смяташ себе си за изключителен, е сигурен признак, че си посредствен. (Джонг 2016: 73)

Ж

Жена

Жените искат да видят дали е толкова красива, колкото се говори, а мъжете изобщо не мислят, защото изразът на мисълта им се е заклепил в ципа на дюкяна. Бриджит Бардо е тук! Оха, истинската Бриджит Бардо! (Шмит 2014: 3)*

Мъжете пазят дверите на обществото, което зачева мъртъвци и разпалва омраза. Жените пазят дверите на природата, която произвежда живот и изисква любов. (Шмит 2004б: 46)

Има жени, които никога мъж на света не заслужава. (Ванденберг 2015: 119)

Уанда Уинипег бе стигнала до онзи щастлив момент в живота на пробивната жена, когато цинизмът най-сетне ражда мъдрост... (Шмит 2008б: 11)

Смятат, че мъжете ги привлича само това между краката им? Грешка – мъжете биват привличани повече от романтичната им страна, отколкото от половият им орган. Доказателство ли искате? Когато хората се отчуждават, то е по-скоро поради дните, отколкото заради нощите. Прекараните в разговори под ослепителното слънце дни помрачават аурата на дадена жена повече от нощите, в които са се преливали един в друг. (Шмит 2008б: 116)

... когато жените не са с любовниците си, най-често са с фотографите си. (Финдли 2012: 467)

- Млади човече, цивилизованите жени замерят опасните мъже с бельото си, просто не могат да им устоят. (Балдачи 2005: 202)*

Първият номер на съпругата на психоаналитика е умението в прецизно избран момент да го замерва със собствения му жаргон.

(...)

Светът ми се струваше претъпкан със свободни и интересни мъже, дето никакви ги нямаше, преди да се ожена. (Джонг 2016: 17)

Видите ли, независимо дали коефициентът ти за интелигентност е 170 или само 70, мозъкът ти пак е промит. Само опаковката е различна. Само приказките звучат малко по-засукано. Под лустрото ти копнееш да бъдеш унищожена и пометена от любов, да бъдеш изпълнена от гигантски член, от който блика сперма, сапунени мехури, коприна, сатен и, разбира се, пари. (Джонг 2016: 19)

... най-сигурният начин да прокудиш увлечението е да пишеш за някого, да наблюдаваш тиковете и гримасите му, да разчлениш личността му в категории. След това той става закарфичено насекомо, изрезка от вестник, класирана в папка. Възможно бе да ми е приятно в неговата компания, дори понякога да

му се възхищавам, но той губеше способността си да ме кара да се будя разтреперана посред нощ. Вече не си го фантазирах. Той имаше лице. (Джонг 2016: 21)

Ненаситност, ето какво изпитвах. Нимфомания на мозъка. Глад на сърцето. (Джонг 2016: 216)

- Сигурно сте се срещали с нея?

- Да. Става колкото човек да прекара един бурен уикенд, но като постоянна диета е направо изтощителна. (Чандлър 1984: 173)

Жените смятат, че нямат избор. За тях възрастта все още е равностепенна на изоставяне и самота. А мъжът може да изглежда стогодишен, да е импотентен и да страда от кокоша слепота, и пак да си намери по-млада жена която не е прежалила татенцето си. Жената обаче ще извади късмет, ако отиде на кино или на бинго с някоя друга дъртофелница. (Джонг 2015: 32)

Живот

Опасяваше се, че ще пропилее живота си, преследвайки цели, поставени от други хора. Копнееше да придобие власт и авторитет – примитивна, неустойчива сила – надхвърляща ролята на половете. (Паланюк 2014: 10)

Разбира се, нищо не може да се сравнява с Холокоста и никое зло не може да се сравнява с друго зло, но всеки път, когато някой народ на земята биваше застрашен от лудостта

на други хора, отецът се втурваше да опазва вещи, които свидетелстваха за тази застрашена душа. Все едно събираше необходимите неща в своя Ноев ковчег – колекция на американските индианци, виетнамска колекция, колекция на тибетски монаси. (Шмит 2008: 149)

Светът е грозно място. Отдавна съм се примирил с този факт и съм приел, че аз самият съм част от тази грозота. (Престън, Чайлд 2011: 182)

- ... имам чувството, че си измислят някаква друга болница, а не тази, която е в действителност. Държат се, сякаш хората идват в болницата само да се излекуват. А пък те идват и за да умрат.

- Прав си, Оскаре. Мисля даже, че правим същата грешка и с живота. Забравяме, че животът е кратък, ронлив, мимолетен. Всички се правим на безсмъртни. (Шмит 2011: 15)

Опитах се да обясня на родителите си, че животът е странен подарък. В началото надценяваме този подарък и мислим, че сме получили вечен живот. След това го подценяваме и го намираме за гаден, прекалено къс, почти сме готови да го захвърлим. И накрая си даваме сметка, че не е било подарък, а е бил даден само назаем. И тогава се опитваме да го заслужим. Аз, който съм на сто години, знам добре за какво говоря. Колкото повече остарява човек, толкова по-добър вкус трябва да прояви, за да оцени живота. Трябва да стане изтънчен и артистичен. Всеки кретен може да се наслаждава на живота на десет или на

двайсет години, но на сто, когато вече не може да се помръдне, трябва да използва главата си. (Шмит 2011: 87-88)

Господин Ибрахим и курвите правеха живота с баща ми още по-труден. Бях започнал да върша нещо отвратително и шеметно: сравнения. (Шмит 2004: 6)

- Знаеш ли, ние имаме едно много важно предимство, Бен ... порастваме по-бързо от повечето хора... Имаш такива разсъждения, до каквито някои възрастни цял живот не могат и да достигнат. Важното, същественото е, че светът е прекрасно място, независимо от начина, по който ти изглежда понякога. Животът е прекрасен, независимо от начина, по който го възприемаме понякога. А на твоето място, на твоите години, най-доброто, което можеш да направиш, е да му се наслаждаваш колкото се може повече. Зная, че нещата невинаги ни се отдават лесно. Но не се замисляй чак толкова много за това. Остави, така да се каже, животът просто да се случва. Знаеш ли, всъщност и сам ще го откриеш, в живота нещата проработват, ако им дадеш възможност, ако не им пречиш. Ако имаш добри мисли. Ако правиш добри неща. (Пиърсън 1998: 112)*

... животът беше поредица от избори, а не утъпкани пътеки... (Пиърсън 1998: 162)*

Негодуванието ми отстъпваше пред необходимостта да продължаваш да

живееш, да помагаш на другия да живее. Започнах да си давам сметка, че Бог подлежи на пресъздаване. (Шмит 2004б: 19)

Градът е мръсен, сребролюбив, изпълнен с презрение. Вратите и фасадите не скриват кой знае какво. Привидността властва, богатството се афишира и богослужението трябва да бъде пищно. Всеки дебне всеки, съперничи по имане и власт с другия. В замяна сърцето млъква, наивността се смята за смешна, смирението – за самоубийствено. (Шмит 2004б: 73)

... това беше столица, но столица ориенталска, прекомерна, претенциозна, лъскава, столица на религиозната лъжа, столица на експлоатирането на наивните души, столица на манипулирането на духа, на психическото изтезание с оръжията на чувствата за вина и на разкаянието, крепост на суетността, която магът от Назарет яростно беше разобличил... (Шмит 2004б: 107-108)

- Знаеш ли, презервативът е стъклената пантофка на нашето поколение. Слагаш си го, когато срещнеш непознат. Танцувате цяла нощ, после го захвърляш. Презервативът де. Не непознатият. (Паланюк 2009: 67)

Ако се окажеше, че смъртта е смисълът на живота, тогава животът ставаше безсмислен. Ако сме само кратковременно движение на молекули, някакво ефимерно струпуване на атоми, за какво живеем? За какво да придаваме значимост на

този незначителен живот? За какво да съхраняваме този лишен от жизненост живот? (Шмит 2007: 10)

Моцарт ме спаси: човек не напуска свят, в който може да чуе толкова прекрасни неща, не се самоубива на една земя, която дава такива и други подобни плодове.

Лечение чрез красота... (Шмит 2007: 17)

Да приемеш неизбежната тъга. Да се съгласиш с трагичното в съществуването. Да не се настройваш срещу у да отричаш живота. Да спреш да го мечтаеш различен от това, което е той. Да се слееш с действителността. Каквато и да е тя. (Шмит 2007: 48)

- Веднъж видях как гръм удари едно дърво и го почувствах много близко. Има един миг, в който човек гори и го изгаря, то е много наситено и прекрасно чувство. След това остава само пепел. (...)

- Никой никога не е видял дънер, та дори и жив, да възроди цяло дърво. (Шмит 2008а: 20)

Обикновено животът е убиец на истории... Животът ни сече, разпилява ни, срива ни на прах и ни отказва еднаединствена чиста линия. (Шмит 2008а: 225)

... плесниците, които не причиняват болка, нанасят много по-силни рани и човек ги носи в себе си с години. (Ванденберг 2015: 146)

Човешкият живот е резултат от случайности, от преплитане на биографии и събития. Ако осенилото го прозрение се нуждаеше от доказателство, това беше той. Гропиус отдавна беше разбрал в какво се състои изкуството: изхождайки от точките на пресичане, всички конци да се навият обратно до изходните им позиции. Неразрешима задача за отделен човек. (Ванденберг 2015: 155)

Със седемте си куфара от светлосиня кожа тя разнасяше своята неспособност да живее. (Шмит 2008б: 42)

Че в живота на някои хора нещата се развиват толкова зле. Че триумфът – ако и когато се постигне – може да се спечели само с цената на изгубени мечти, провалени надежди и разстроени отношения. Приятелите странят – или биват отблъснати – отхвърлени – отказва им се достъп. Съпрузи, съпруги и любовници се разделят – деца биват изоставяни. Мястото не означава нищо. Загуба на здраве – ентузиазмът бива заменен от умора – радостта от страх – разумът от безпокойство. И после – смъртта. Такава беше историята на живота на неговите родители – не само поотделно, но и като двойка. (Финдли 2012: 260)

Животът изисква да го живеем до непоносимост. Той иска от нас да приемем едновременно неговите ограничения и неговите възможности, докато в същото време налага да минаваме отвъд собствените му

граници в търсене на вечност. Аз не искам вечност. Никога. Не вярвам във вечността. Вярвам в настоящето.

Ако съм въплъщение на нещо, аз съм въплъщение на вечни истини – и на слепотата на човешките същества. (Финдли 2012: 498)

За щастие повечето хора само понякога осъзнават ужасите на живота, за малцината обаче, които непрестанно ги усещат и са определени от някои скрити сили за техни свидетели, има само една утеха: съпричастието в ужаса на предходните свидетели. (Канети 1981: 8)

Всеки живот, който познаваме достатъчно добре, е смешен. Опознаем ли го обаче още по-добре, той става сериозен и страшен. (Канети 1981: 72-73)

Когато човек е изгубил всичко, с изключение на живота си, цената на този живот не става по-висока. (Балдачи 2005: 169)*

Може би търсенето е в действителност някакъв ритуал, в който много по-важен е процесът, отколкото резултатът. Може би това е някакъв поход към непознатото. И вероятно въобще няма никакъв мъж, а само мираж, породен от нашите копнежи и от празнотата. (Джонг 2016: 133)

Животът не е сюжет. Далеч по-интересен е от всичко, което можете да разкажете за него, защото езикът

поради самата си същност подрежда нещата, а животът в действителност е изграден от безпорядък. (Джонг 2016: 239)

... мъртвите са обзрими само за ужасното немигащо око на спомените. А живите, слава богу, притежават способността да учудват и разочароват. (Грийн 2013: 107)

- Някой, струва ми се, Юлий Цезар, е казал, че изкуството да живееш повече прилича на изкуството на бореца, отколкото на онова на танцьора, и според мен това означава, че човек трябва да посреща неочакваното с вдигната глава и да се справя с него, а не да се опитва да го заобиколи.

- (...) Някакви забележки?

– Само една – обади се Нордстръм.

Гордиън очаквателно го погледна.

– За онзи цитат за бореца и танцьора.

– Да?

– От Марк Аврелий е, не от Цезар. (Кланси, Грийнбърг 1998: 107-108)*

Животът е страст. Но вече знам каква е цената на страстта, затова ми е трудно просто безгрижно да си свиркам. (Джонг 2015: 11)

Вече знам, че животът е най-интензивното от всички интензивни отделения. Единственото лечение за житейската превъзбуда е смъртта. А лечението, както казват хората, е по-лошо от болестта. (Джонг 2015: 28)

Всяка трагедия си има своя пръв, едва доловим пусков удар. (Егеланд 2014: 12)

Животът е игра на съдбата. Не можеш да го контролираш. Понякога трябва да се отпуснеш и да се понесеш по течението. Не можеш да направляваш курса. Поне невинаги. Понякога трябва да се понесеш натам, накъдето те водят обстоятелствата. (Егеланд 2014: 18)

Когато се загледаш внимателно в дребните детайло, мислеше тя, светът става различен, много по-сложен. (Смит 2013: 167)

З

Забрава, забвение

- Ще дойде момент – започнах аз, - когато всички ще бъдем мъртви. Всички ние. Ще дойде момент, когато на земята няма да има човешки същества, които да си спомнят за нечие съществуване и че видът ни изобщо е постигнал нещо... Този момент може да настъпи съвсем скоро или след милиони години, но дори да оцелеем след унищожаването на нашето слънце, човечеството пак няма да живее вечно. Както е имало време, преди организмите да развият разум, така ще има време и след това. И ако неизбежността на човешката забрава те тревожи, съветвам те да го преодолееш. (Грийн 2013: 18)

Зависимост, независимост

Не можеш да предприемеш нищо, което да не изисква участието и на други хора. Всички сме взаимносвързани. Дори най-рационалното самоубийство може да подейства като удар на някой друг. (Джонг 2015: 29)

Загадка

Интересното в една енигма е не истината, която съдържа, а загадката, която крие. (Шмит 2008а: 221)

Закон

За да живееш извън закона, трябва да бъдеш честен. Боб Дилън. (Бокс 2016: 9)

Заплаха

Втрещените тъмнокафяви очи на Броуди шареха по лицето ми. Неговият колт бе изпълнен с копнеж за някой от моите жизнено важни органи. (Чандлър 1984: 116)

Здравеопазване

Който страда от смъртта на пациент, не е трябвало да става лекар – повтаряше често. Това няма нищо общо с безсъръдечност или дори с безчовечност – болницата е голямо стопанско предприятие за услуги, където не всичко завършва добре. (Ванденберг 2015: 25)

„В „Ню Йорк“ кардиологичен екип запретва ръкави, но едва след като проверяват здравната му застраховка. Аз съм в предверието на ада... (Джонг 2015: 100)

Попаднеш ли веднъж в митичния търбух на болницата, животът вече не ти принадлежи – или пък твърде много ти принадлежи. Караш на болнично време, което забавя ход и направо пълзи. Намираш се в основата на тотемния кол на информацията. Всички знаят нещо освен теб – и ако протестираш, ще знаеш още по-малко. (Джонг 2015: 103)

- Нали питаше защо пращат само новобранци. Затова. След време става твърде тежко. Влияе ти. Съсипва те. По-възрастните не могат да се справят. Казват, че ако гледката на толкова много мъртви хора спре да ти

прави впечатление, значи си започнал да умираш по малко. (Райх 2008: 85)*

Знание

Тя не е имала въпроси. Тя просто – само – е чакала. Това било нейното чудо: да не предопределя – да не казва *ще стане така или така* – да не *знае*. Тя не иска да *знае*, Карл Густав. *А ти искаш да знаеш*. Затова си чудовище. (Финдли 2012: 328)

Казано честно, не би ли трябвало умът на оратора да *знае истината за материята*, за която *ще говори*. Платон, *Федър*. (Сейгън 2014: 10)

- Знание без съзнание води само до унищожаване на душата, е казал Рабле.

- А съзнание без знание не служи за нищо – отвърща тя. (Вербер 2006: 329)*

... това е много красноречиво описание... на начина, по който живеем сега; научаваме все повече и повече и знаем все по-малко. (Смит 2013: 173)

И

Идеология и политика

... осъществяваше наблюдение и се бореше за онези неща, на които повечето хора бяха престанали да обръщат внимание. Най-вече за истината и отговорността.

(...)

- Забелязвате ли какво се случва в тази страна? – Не получи отговор и продължи: – Постепенно успяват да ни убедят, че сме по-добре защитени, но това изобщо не означава, че сме по-свободни!

- Понякога свободата трябва да бъде жертвана в името на сигурността – подхвърли Кейлъб, опипвайки джобния си часовник. – Лично на мен това не ми харесва, но каква е алтернативата?

- Алтернативата е да живеем без страх – отсеке Стоун. – Особено в условията на страх, породен от преувеличени заплахи. (Балдачи 2005: 42-43)*

Застанали сме на кръстопът, цивилизованият свят е на кръстопът. В едната посока – всички хора са създадени равни, равни в бедността си, равни в невежеството си, равни в нещастieto си. В другата посока е осъществяването на най-светлите мечти на човечеството. Но те не могат да бъдат достояние на всички хора – имаше един такъв кратък, неуспешен експеримент. Богатството, спокойствието, благоденствието, дори самото оцеляване – тези най-лелеяни от човека неща, ще бъдат

постигнати само от най-приспособените, най-заслужилите и най-смелите от нас. Само от хората с визия за бъдещето. (Бек 2011: 51)

Изкуство

Мона Лиза беше уникална. Тя беше шедьовърът на цялото мислене, изразено с рисуване. Тя беше богиня на свършенство и свещен патрон на позата. Интегритетът на жената беше свързан с нейната цялост. Мъжете толкова много се страхуваха от нея, не можеше да се каже какви магични сили притежаваше тя. Никой мъж, си помисли Ема, не я разбрал – но всяка жена я разбира. (Финдли 2012: 467)

Но най-вече забележете как в този замък, в тази живопис, в тази страна (както в Дисниленд) нищо не е оставено на въображението. Всяко листо е прецизно нарисувано и оцветено; всяка гърда е втренчила педантично зърното си към вас като око на идиот; всяко перце от крилото на купидон потрепва осезаемо. Никакво въображение – ето как се създава звярът. (Джонг 2016: 237)

... вътрешната потребност да създаваш изкуство или да се отдаваш на философски размишления не изчезва просто ей така, когато се разболееш. Просто тези потребности претърпяват трансформация заради болестта. (Грийн 2013: 194)

Неподвижност, криещи трепета на движението. (...)

- Когато видиш мухи или други насекоми в някой натюрморт –

увехнало листо, черно петно на ябълка – това означава, че художникът ти изпраща скрито послание. Насред живота сме в смъртта. Именно затова тези картини се наричат „натюрморт“ – мъртва природа. (Тарт 2014: 33-34)

... Достоевски, който изобразяваше безумието на човешката психика с писалка, забита в кървящо сърце. (Егеланд 2014: 160)

Числата, хармонията и звукът бяха елементи, които можеха да се използват в едно произведение на изкуството, за да излъчва то благоприятни вибрации. Питагор, един от защитниците на Златния век, очаровал Козимо де Медичи, казвал, че „единствените богове, чието съществуване може да се докаже са числата“. (Сиера 2006: 24)

Винаги, когато се възхищаваш на една картина, помни, че навлизаш в дълбините на най-висшето изкуство. Не оставай никога на повърхността ѝ; трябва да проникнеш в сцената, да се раздвижиш сред елементите ѝ, да откриеш нови гледни точки, да усетиш какво е скрито в нея... и така ще стигнеш до истинското ѝ значение. Но те предупреждавам: за това се иска смелост. Много често онова, което виждаш в един стенопис, е съвсем различно от всичко, което сме очаквали. (Сиера 2006: 28).

Изкушение

Обикновено избягвам изкушението, освен ако не мога да му устоя. Мей

Уест (заимствано от Оскар Уайлд)
(Джонг 2015: 9)

Икономика, пазар, власт

Добре съзнаваше, че днес икономиката, а не вярата, управлява света, което означаваше, че ако възнамерява да си върне предишното влияние, църквата трябва да се превърне в могъщ икономически фактор. (Тойн 2013: 46)

Илюзии

- Банковият сейф е един вид мехур... Животът отвън продължава, нещата се променят, но вътре времето спира. Същото е и с живота. Създаваме си собствена реалност, малки сфери, в които си мислим, че контролираме случващото се. В действителност чувството за контрол е само илюзия, а сферите не са повече от вид мехури. Но всички мехури са обречени рано или късно да се спукат, не е ли така? (де ла Моте 2015б: 116)

Инвалидност, отношение към

Думите ѝ бяха толкова мили! Знам, че предназначението на тези думи беше да ме успокоят, но думите не могат да променят лицата на хората. (Паласио 2013: 81)

Мама и татко винаги казват, че съм, много умна и проявявам разбиране. Не знам дали е така. Просто в един момент проумях, че няма никакъв смисъл да се оплаквам. Виждала съм Огъст след операциите: малкото му личице в бинтове и подутото, дребното му телце намушкано със системи, да го поддържат жив. След като си видял

това, което преживява някой друг, би било пълна лудост да се оплакваш, че не си получил точно тази играчка, която си искал, или че майка ти пак не е дошла на пиесата в училище. Разбрах всичко това, когато бях на шест. Никой никога не ми е казал, никой никога не е говорил с мен. Аз просто знаех. (Паласио 2013: 110)

Интерес

— Отдавна съм разбрал, че когато някой отделя толкова време за проучване на друг човек, има определен интерес, който невинаги е ясен за околните. (Балдачи 2005: 257)*

Информация

Твърде много информация беше по-добре от твърде малко. (де ла Моте 2014: 212)

Информационното предимство, което властите и управниците са имали почти четиристотин години, на практика е заличено. Информацията вече не се стича от горе надолу, ами във всички посоки. Хиляди и хиляди хора могат само за няколко секунди да влязат в пряка връзка едни с други, без да се налага да молят за разрешение. Вече не съществуват стари истини, всичко може да се постави под въпрос, да се промени или да се отхвърли. Правилата на играта са се променили завинаги и тези, които не го осъзнават сас обречени на провал. (де ла Моте 2015а: 190)

Изпитваше странно чувство на опиянение от достъпа до толкова

много знания. Едно време цензурата орязваше интересните информации, в наши дни самата лавина от информация има същия ефект. Изобилието от информация убива информацията. (Вербер 2006: 192)*

Освен това бе разбрала, че мълчанието понякога води до трагедии и че най-трудната работа е не да събираш информация, а да знаеш на кого да я дадеш. И да я анализираш. (Райх 2005: 81)

Истина

... често сълзите са първите думи на истината. (Шмит 2004б: 49)

- Всяка измислица е признание, а всяка лъжа интимна изповед. Ако вчера си бяхте поиграли с мен, нямаше да ви се сърдя и щях да ви благодаря, защото щом сте разказали на мен своята приказка, значи сте ме избрали като достоен слушател, отворили сте сърцето си и сте ми поднесли въображението си. Какво по-лично от творческия момент? Може ли човек изобщо да даде нещо по-ценно от себе си? Аз бих бил привилегирован. Избран. (Шмит 2008а: 79)

- Истината, мила моя, е нож с две остриета. Повечето хора твърдят, че я търсят и желаят, но малцина умеят да боравят с нея. Защото, както споменах, се изисква голяма смелост. (Пайнкофер 2010: 73)

– А моят приятел Оливър има плакат. На него пише „Искам истината“.

– Че кой не я иска? – усмихна се Кейт.

– Но понякога истина идва отгук – каза Аделфия и докосна гърдите си.

– А този, който иска истина, също трябва бъде искрен, нали?

Стоун явно не хареса насоката на разговора.

– Истината се проявява под най-различни форми – бавно каза той. – И понякога не я виждаме, макар че е пред очите ни. (Балдачи 2005: 246)*

Точно както казва Дърдоркото в *Обичайните заподозрени*:

The greatest trick the devil ever pullet was convincing the world he didn't exist. (Най-големият номер, който дяволът е правил някога, е, че е убедил света, че не съществува. (де ла Моте 2014: 202)

Нямаше прости истини – нищо не можеше да се приеме за дадено. (де ла Моте 2015а: 147)

История

Гласът на г-н Пилгрим, отбеляза Адамс в дневниците си, е уникален и му се радвам, защото, като мен, той отхвърля всички умни академични воали на разума, които замъгляват научната способност да се види миналото такова, каквото е, а не каквото хората предпочитат да бъде. (Финдли 2012: 477)

Изобщо не е необходимо историята да се пренаписва. Просто трябва да направиш така, че никой да не си спомня истината. (Бек 2011: 188)

... историята по начало не е в състояние да служи като източник на категорични основания... (Смит 2010а: 16)

... дори историята винаги да се пише от победителите. Това не означава, че победеният е унищожен. Нито че победителят е бил справедлив, а победеният – непочтен. (Сиера 2008: 97)

К

Книги, четене

Понякога четеш някоя книга и те изпълва с такова едно странно божествено чувство, че накрая стигаш до убеждението, че разбитият на парчета свят никога няма да върне целостта си, докато всяко живо човешко същество не прочете тази книга. От друга страна обаче, има книги..., за които не можеш да споделиш с никого – книги, толкова специални, необикновени и *твои*, че да обявиш пред някого увлечението си, би било равносилно на предателство. (Грийн 2013: 36)

Чел съм ги всичките... В интерес на истината, цялата тази мъдрост ми е дала повече почуда, отколкото разбиране, повече въпроси, отколкото отговори. Може би това е проклятието на четящия. (Егеланд 2014: 113)

... всяка книга си има собствени ориентири... (Вербер 2015: 37)

... книгите имат мощта, която читателите им предоставят... тя може да е безкрайна. (Вербер 2015: 44)

Комуникация

Удивително е да се наблюдава скоростта на комуникацията. Също така е вярно, че тази скорост може да умножи разпространението на информация, за която знаем, че е

невярна. Едуард Р. Мъроу (де ла Моте 2015а: 8)

Нищо не се движи по-бързо от светлината евентуално с изключение на лошите новини, които следват свои собствени правила. Дъглас Адамс. (де ла Моте 2015а: 8)

- По някога най-добрия начин да кажеш нещо е да не кажеш нищо. (Бокс 2016: 102)

Красота

Ти, малък мой Оскаре, си с леки кости и нямаш много месо, това е ясно, но привлекателността не се състои само в костите и в месото, а и в качествата на сърцето. (Шмит 2011: 43-44)

... съдбата на всички нас е да търсим красотата дори против волята си; иска ни се да бъдем до красивото, защото имаме чувството, че отражението му пада по някакъв начин и върху нас, че краотата обогатява живота ни и прави самите нас по-красиви. Това чувство се споделяше и от хора, които сами по себе си също бяха красиви; красотата тъсеше красота... удоволствието, което доставя красотата не е дълготрайно, имаше нужда и от още нещо. (Смит 2013: 101-102)

- Сеньорита, в деня, когато позволя на политическите задачи да ми попречат да се възхищавам на красотата, веднага ще напусна сцената. (Хайнлайн 2007: 75).

Л

Лекари

Просто за Джонатан медицината не беше средство за постигане на някаква цел. Медицината бе самата цел. Категорично не желаше да съдят за него по имуществото му. По вещи като тази кола. Важни бяха делата. Доктор Джонатан Рансъм обичаше да се грижи за другите. (Райх 2008: 98)

Лекар-пациент

- Не бива да си го слагате на сърце, доктор Дюселдорф. Чуйте сега, ще ви говоря направо, понеже винаги съм бил много коректен по отношение на лекарствата, а вие бяхте безупречен по отношение на болестта. Престанете с този виновен вид. Не сте виновен вие, че се налага да съобщавате лошите новини на хората, болести с имена на латински и невъзможни лечения. Трябва да се отпуснете. Да се отърсите. Вие не сте Бог-Отец. Не вие нареждате на природата какво да прави. Вие сте просто сервизен работник. Свободно, доктор Дюселдорф, освободете напрежението и не си придавайте прекалено значение, защото така няма да можете да изкарате дълго в тоя занаят. (Шмит 2011: 81)

В продължение на хилядолетия лекарите са убивали повече хора, отколкото са излекували. (Шмит 2007: 53)

Когато Самюел Хейман се наведе над мен, за да се погрижи за раната ми, ми се стори, че той се обръща по-скоро към раната, отколкото към мен, че съм се разтворил в медицинския случай, какъвто представлявах за него и че се занимава с неразположението ми повече от морален дълг, отколкото от симпатия. (Шмит 2013: 56)

Йозеф Фуртвенглер се гордеше със своите „обноски към болните“ – във всяко едно отношение. Неговата добре отиграна усмивка, макар и популярна сред болните, вдъхваше подозрение сред колегите му. (Финдли 2012: 10)

- Докторите винаги използват професията си като претекст за липсата си на човечност. Познат ми е този навик. (Джонг 2016: 113)

Може би вече дълго време му се налагаше да изслушва хора, които не приемаше за свои равни в интелектуално отношение, изтощени пациенти с упорити оплаквания, неспособни да се изразяват ясно и точно. Някои лекари стават такива, мислеше си тя, също както и някои юристи; продължителните контакти с дефектите на човечеството можеха да създадат у непредпазливия усещане за превъзходство... (Смит 2013: 17)

Лечение

- Никой не иска да го лекувате, д-р Юнг. Аз помолих за вашата помощ. Помолих ви да му помогнете – не да го лекувате. Има разлика. Много голяма разлика.

(...)

- Никой от нас не може да бъде излекуван, д-р Юнг. Не и от живота ни. (Финдли 2012: 124)

Препоръките на природолечителите го привличат поради схващането им за тялото като единство; напълно е съгласен с тяхното отричане на терапията по органи... Официалната медицина му се струва вредна, защото твърде много се впуска в лекуването на отделните органи. (Канети 1981: 28)

Несъмнено лекарските категории за здраве и болест бяха доста по-смахнати от тези на Брайан. Бяха толкова очевидно банални, че ако той беше бог, те нямаше да разберат. (Джонг 2016: 271)

Лицемерие

Усмивката на лицето предпазва усмивката в гласа ти... (Рајх 2005: 85)

Лудост

... лудостта е силен звяр и не може да бъде уловена в теории. (Финдли 2012: 81)

Има хора, чието преживяване на живота е толкова различно от нашето собствено, че ги наричаме луди. За чисто удобство. Наричаме ги така, за да се освободим от поемането на отговорност за тяхното място в човешката общност. И затова ги изпращаме в приюти, затваряме ги, за да не се виждат и чуват, зад заключени врати. Но за тях няма разлика между това, което ние смятаме за сънища и кошмари,

и света, в който протича всекидневният им живот. Това, което ние наричаме видения и ги отнасяме към мистиката – чудесата на Христос – животът на Светиите – апокалиптичните откровения на Йоан – за тях са съдържание на обикновен, всекидневен опит. Според тях може да има святост в дървета и жаби, живи богове в огъня и водата и глас във вихрушката, към който ако само се вслушаме, те ще насочат вниманието ни. Такива са условията, при които съществуват тези, които страдат от деменция. Те не живеят в „други светове“, а в едно измерение на този свят, което ние от страх отказваме да приемем. (Финдли 2012: 279)

Като заяви, че лудият не е луд, а само различен, Парсънс прегърна психиатричния еквивалент на анархията. Ако анархизмът е вярна, че трябва да се премахне всяко управление, то версията на Парсънс беше, че трябва да се премахне всяка принуда върху душевноболния. (Финдли 2012: 280)

... никой от нас не може да се подчини на всички правила за нормалността. (Финдли 2012: 405)

Лудостта винаги е уверена в собствените възможности... (Финдли 2012: 495)

... определено се беше изгубил отвъд тънката като косъм граница между гениална проникателност и чисти лудост и безумие... (де ла Моте 2015б: 82)

... раздвоението на душата често се забелязва в лицето и най-вече в очите. Отново и отново си припомняше лица, които бе виждал и които бяха всъщност две, заключени в едно... В едната си половина човек можеше да изглежда спокоен, толерантен и мъдър – а в другата – злопамятен, манипулативен и студен. В тези лица пустотата бе пронизана от единствен проблясък на злата умисъл, водеща до убийство. И много често този проблясък го имаше само в едното око, не и в другото. (Вердън 2010: 117)

Лъжа

„Лъжата би била безсмислена, освен ако истината не се усеща като опасна“. (Галбрейт 2014: 168)

Любезност

Насили се да сложи усмивката отново, сякаш я вдигаше от земята с крик. Беше кисела като градски съветник, страдащ от заушки. (Чандлър 1984: 43)

Любов, обич

Аз му говорех за Мириам, говорех много за нея, защото исках да избегна да говоря за баща ми. След като ме прие в кръга на претендентите си, Мириам започна да ме отхвърля като неподходящ кандидат.

— Няма значение — каза господин Ибрахим. — Твоята любов към нея си е твоя. Тя ти принадлежи. Даже да ти откаже, не може да промени нищо. Тя просто не се възползва от нея, това е. Онова, което даващ, Момо, то си е завинаги твое, онова, което пазиш, е загубено завинаги! (Шмит 2004: 16-17)*

- Иешуа, момчето ми... Не бива прекалено да обичаш. Иначе ще страдаш много. (Шмит 2004б: 17)

Пред щастието предпочитам любовта. Но в никакъв случай любовта, която бях изпитал към Ребека, любов изключителна, стръвна, всепроникваща. Не искам вече отделна любов, а любов изобщо. Любов, която трябваше да запазва за гладния старец и гладното дете. Любов, която трябваше да запазва за всички ония, които не бяха нито достатъчно красиви, нито достатъчно забавни, нито достатъчно интересни, за да привлекат естествено любовта, трябваше да запазва любов за необичаните хора. (Шмит 2004б: 26)

- Големият ти син е мъртъв, нали? Обичай го тогава още повече. Обичай най-вече другите си деца, които ти остават. Кажим им го. Веднага. Ето, на това единствено ни учи смъртта: спешно е да се обича. (Шмит 2004б: 29)

Той се почувства така, сякаш е протегнала ръка и е погалила душата му отвътре. (Мелтън 2007: 156)

Любовта не значи да притежаваш някого, а да се радваш, че го виждаш щастлив. (Мелтън 2007: 264)

- Човек не се излекува от една истинска любов. (Шмит 2008а: 14)

- Понякога хората, които са създадени да се възпламенят един друг, не могат да изживеят голямата си страст, защото единият е много млад, а другият твърде възрастен... (Шмит 2008а: 22)

... тези любовници от друга епоха си бяха предложили една нечувана свобода – свободата да изразят сексуалните си фантазии, да отведат своя партньор при тях и да не оставят сексуалния акт да затъне в механичното повторение, а да го издигнат до един момент на еротично съзидание и поезия. (Шмит 2008а: 55)

- За какво се изтезаваш, Джейк?

- Търся жената, която обичам.

- А тя иска ли да я намериш?

- Сърцето не задава въпроси.

- Пенисът е този, който не задава въпроси – поправи ме тя. Сърцето обикновено е малко по-интелигентно. (Коубън 2014: 319)

Да обичаш не значи да се познавате, а да се изгаряте. (Шмит 2015: 154)

Едни безкрайности са по-големи от други. Научихме това от един писател, когото и двамата харесваме. Има дни в които ме обзема негодувание срещу размера на моето безкрайно множество. Искам повече числа, отколкото най-вероятно ще получа, и Бог ми е свидетел, че искам за Огъстъс Уотърс повече числа, отколкото той получи. Но, Гас, любов моя, не мога да ти опиша колко съм признателна за нашата малка

безкрайност. Не бих я заменила за нищо на този свят. За броени дни ти ми подари цяла вечност и затова съм благодарна. (Грийн 2013: 238)

- Любовта е победа на въображението над интелекта. (Вербер 2006: 53)*

... декларирането на любовта можеше да наруши мистерията, да я превърне в нещо банално. (...) Показателно бе, че вече съкращавах фразата, не казвах „аз те обичам“. Какво означаваше това? Че хората са прекалено заети, за да могат да кажат „аз те обичам“, или че ги смущава субективното звучене на пълния израз. (Смит 2013: 68)

Можем да бъдем уверени в отношенията си с останалия свят, когато светът вижда само външния ни образ, с всички съпровождащи външния образ защитни прегради; интимността на една любовна връзка е нещо съвсем друго. А кой е този, който не се чувства поне мъничко неуверен пред погледа на любимия – погледът, който попада на родилни белези, спира се върху физически и психически недостатъци, забелязва нашите несъвършенства, нетърпеливостта ни, човешката ни ранимост? И колко по-вярно става това, когато ти си по-възрастен, а човекът, когото обичаш – по-млад. (Смит 2013: 80)

Сигурно това е любовта, мислеше си тя, да въздигаш обичайното, превръщайки го в нещо възвишено, увлечен в това абсурдно начинание. (Смит 2013: 199)

Когато се влюби, всеки счита, че преживява нещо неповторимо. Истината е, че всички се лутаме по същите пътища. Без значение дали това отнема часове, дни или седмици, всички се озоваваме на вълшебно място, тласкани отусещане за неотложност, и вярваме, че никой не е преживявал същото, не и с такава степен на интензивност. И си казваме, съгласно сценария, че ако всички изпитват същото, светът би ударил спирачки със скърцане и би застанал на място. (Мақдърмид 2015: 174)

Любопитство

Любопитството често побеждаваше резервираността му. (Вердън 2010: 20)

М

Манипулация

- Започваме с фронт блог, закачаме няколко анонимници, които да го подкрепят, и после се надяваме да клъбне. Разбира се, не всички блогъри захапват, но това не е и нужно. Има критична маса, един момент, когато толкова много хора казват едно и също, че тяхното мнение изведнъж става всеобща истина. А някъде навън има хиляди и хиляди хора, които изпитват такъв глад за чуждите животи, вместо да живеят своя собствен, че с радост поглъщат всичко, което правилните хора им предлагат. Парченца от нечий чужд живот, които те несъзнателно подреждат в пъзела на собственото си съществуване. Продукти, хранителни навици, марки, мнения... (де ла Моте 2015а: 200-201)

В един персонализиран свят във все по-голяма степен ще бъдем захранвани само с новини, които са приятни, познати и които потвърждават вярванията ни, и тъй като тези филтри са невидими, няма да знаем какво бива скривано от нас. Миналите ни интереси ще определят на какво да бъдем изложени в бъдеще, оставяйки все по-малко място за неочаквани срещи, които подклаждат творчество, иновации и демократичен обмен на идеи. Илай Парисър (де ла Моте 2015б: 10)

Знанието е сила. Информацията е сила. Укриването и складирането на

знание или информация може да бъде акт на тирания, замаскиран като скромност. Робин Морган. (де ла Моте 2015б: 10)

- Когато влязохте в тази стая, си мислехте, че аз съм ви наемен работник, и с пълно право вярвахте, че вие определяте правилата, тъй като ми плащате заплатата. Защо тогава позволихте на мен, вашия скромнен служител, да ви заповядам, да ви контролирам и дори да ви унижа пред очите на колегите и подчинените ви? (...)

- Станахте част от доктрината. Накарах ви да се страхувате, господин Пърсел, и в страха си вие приехте *моята* истина, *моята* власт и се отказахте от своите собствени. Народът ще направи същото. (Бек 2011: 49-50)

„Съзнателното и интелигентно манипулиране на организирания живот и схващанията на масите е важен елемент във всяко демократично общество. Хората, които успеят да манипулират този невидим механизъм, съставляват истинското правителство, което в действителност управлява страната ни“. Едуард Бернайс, автор на „Пропаганда“. (Бек 2011: 239)

А всъщност кризата не беше нищо друго освен безскрупулно радикално съсредоточаване на богатство и власт и в основата на това престъпление стояха някои от най-престижните клиенти на „Доил & Мърчант“ от „Уол Стрийт“. Но не беше редно да се позволи на пресата и на обществото да стигнат до тези изводи. Затова

парите, които правителството наля, за да измъкне от затруднението милиардерите спекуланти, както и множеството им приятели и съучастници, бяха представени като смела спасителна операция, предприета в името на благо на американския народ.

Нямаме друг избор – тъжно и безпомощно твърдяха както онези, които даваха, така и онези, които получиха стотиците милиарди долара, тези пари трябваше да бъдат изплатени от бъдещите поколения, а това означаваше край на мечтите им за по-добър живот. „AIG“, „Лемън Брадърс“, „Мерил Линч“, „Ситигруп“, „Беар Стърнс“, „Банка на Америка“, „Морган Стенли“, „Фани“ и всемогъщия кукловод зад всички тях – „Голдман Сакс“ – тези компании са основата, върху която е изграден нашия начин на живот и ако те загинат, всички ще загинем. Това беше историята, която американският гражданин чуваше отвсякъде. (Бек 2011: 273)

Медии, новини

Медийният прозорец е тесен, Хенрик, хората могат да следят само по една история... (де ла Моте 2015б: 61)

В началото болният от LIS се радваше на телевизията – тази стара приятелка от детството. След като я гледа известно време, започна да я анализира. Долавяше скритите намерения на водещите, на програмните директори на различните канали. Разбираше как телевизията се превръща в обединяващ фактор. Как влияе на зрителите и ги убеждава да

изпълняват трите неизречени повели: „Стойте спокойно, не правете революции, опитайте се да натрупате възможно най-много пари, за да си купите най-модните продукти, чрез които да шашнете съседите си.“

Долавяше и още едно сублиминално внушение на телевизията – тя изолираше хората, подтикваше ги да живеят в самота.

Телевизията караше децата да съдят ретроградните си родители и родителите да съдят дебилните си деца. Позволяваше на хората да не си говорят на масата. Заблуждаваше ги, че човек може да забогатее, само като участва в някоя телевизионна игра, като си спомни датата на дадена историческа битка. (Вербер 2006: 121-122)*

Жан-Луи Мартен с учудване откри, че дори при големите нещастия, ако не си пръв, не интересуваш никого. (Вербер 2006: 133)*

Народът е загубил способността си да вярва. Отказал се е от способността си да мисли. Хората вече дори не могат да си създадат възгледи, те попиват възгледи, докато седят и гледат телевизорите си с отворена уста. Техните мисли се произвеждат от хора като мен. (Бек 2011: 48)

Мечти

В крайна сметка и нищо да не е изживяла, си е помечтала. (Шмит 2008а: 19)

Понякога си мисля, че главата ми е толкова голяма, защото е пълна с мечти. (Паласио 2013: 235)

Мисъл, мислене

Мислите, които не казваш, са мисли, които тежат, вдълбават се, от тях натежаваш, вцепеняваш се, те задръстват мястото за нови мисли и някак те омърсяват. Ако не споделиш, ще се превърнеш в бунище на стари мисли, смрадливи мисли. (Шмит 2011: 17)

- Ако се интересувах от онова, което си мислят тъпанарите, нямаше да имам време да се интересувам от онова, което си мислят умните хора. (Шмит 2011: 27-28)

Мислите ми са звезди, които не мога да събера в съзвездия. (Грийн 2013: 283)

... мисленето винаги щеше да й създава ядове. (Чандлър 1984: 19)

Мисълта стърже и скърца в мен. (Егеланд 2014: 65)

Мери знаеше как се мисли логично. Елиминирай невъзможното и това, което остане, е истината, колкото и невероятна да ти изглежда. (Райх 2015: 72)

... малцина бяха онези, които се наслаждаваха на полета на фантазията си, и ако си надарен с такъв начин на мислене, ако си в

състояние да оценяваш иронията и да разбираш абсурда, това те зачисляваше в редиците на едно постоянно стапящо се малцинство. (Смит 2010а: 239)

Мозък

- Човешкият мозък е най-голямата загадка. Проблемът е, че разполагаме само с един-единствен инструмент, с който се опитваме да я разгадаем, и той е... нашият собствен мозък. (Вербер 2006: 48)*

Молитва

„Боже, дай ми смирението да приема нещата, които не мога да променя; куража да променя нещата, които мога и мъдростта да различавам едните от другите“. Рейнхолд Нибур. (Грийн 2013: 15)

Морал

С други думи, бяха замесени от едно тесто. Нито Антонсен, нито Карл позволяваха някой да се самоизтъква на техен гръб. Не понасяха клокарите, подмазвачите и дърдорковците. Едва ли в цялото професионално съсловие имаше полицаи до такава степен имунизирани срещу куртоазна дипломатичност и политиканстване, а и никога не се бяха изкушавали да бръкнат в кацата с мед. По тази причина от Антонсен не стана полицейски директор, а от Карл не стана нищо. Съдбата на праволинейните. (Адлер-Улсен 2015: 102)

Хората имат нужда от някакъв морален код, който да им помогне да взимат решения. Всички тези добродетели и финансово самодоволство просто запълват ниша на пазара. Проблемът е обаче, че всичко това е обърнато *наопаки*. Сега хората не се водят от принципа, че трябва да постъпват така, както е правилно, и да се надяват, че ще получат отплата за това. Не, сега морално правилно е онова, което дава най-голяма изгода. (Френч 2013: 175)

Мотивация

... мотивираният човек не познава граници... Човечеството ще бъде обречено в деня, в който хората ще престанат да изпитват желание да надскочат себе си. (Вербер 2006: 8)*

В действителност истинските мотивации на хората невинаги са тези, които излагат на показ. (Вербер 2006: 28)*

Мъж-жена

Освен това, колкото повече остарявах, толкова по-ясно ми ставаше, че мъжете в дълбоката си същност се страхуват до смърт от жените. Някои – тайно, други – явно. Има ли по-покъртителна гледка от еманципирана жена пред клюмнал член? Всички велики исторически проблеми бледнеят в сравнение с тези два квинтесенциални обекта: вечната жена и вечния клюмнал член. (Джонг 2016: 119)

Само да знаеха мъжете! Всички жени се мислят за грозни, дори красивите.

Мъж, който разбере тази тайна, би могъл да тресне повече жени и от Дон Жуан. Всички мислят, че вагините им са грозни. Всички намират дефекти във фигурите си. Всички мислят, че задниците им са прекалено големи, гърдите – прекалено малки, бедрата – прекалено тлъсти, глезените – прекалено дебели. Дори моделите и актрисите, дори жените, които мислим за толкова красиви, че нямат за какво да се притесняват, дори те непрекъснато се притесняват. (Джонг 2016: 175)

Мъжете ме харесват, защото винаги съм се съгласявала с тях. И не само на думи. Изрека ли нещо, наистина си вярвам. (Джонг 2016: 178)

Беше достатъчно умен, за да съзнава, че тя е по-умна, и достатъчно уверен в себе си, та това да не го притеснява. И най-важното – на него можеше да се разчита. (Макдърмид 2015: 207)

Мълчание

Мълчанието е най-тъпият от всички тъпи инструменти. То те забива като с чук в земята. Все по-дълбоко и по-дълбоко в собствената ти вина. То кара вътрешния ти глас да отеква в теб и да те обвинява много по-коварно, отколкото всеки друг би могъл. (Джонг 2016: 137)

Нежеланието да се обсъжда тема, която подлежи на обсъждане, никога не е решение на проблема; колкото повече се отлага обсъждането му, толкова по-натрапчив става той. Всеки започнат разговор, дори на напълно различна тема, се води със

страха, че може внезапно да бъде прекъснат от забранения въпрос; всяка пауза може да бъде тълкувана като признак, че неизказаното досега внезапно ще бъде казано. В крайна сметка, разбира се, напрежението си казва думата, и проблемът не може да бъде прикрит повече. (Смит 2015: 75)

Н

Надежда, безнадеждност

- Мразя да имам надежда. Когато се надявам, се чувствам нищожен и мръсен. (Шмит 2008: 135)

Когато човек живее в безнадеждност, в такава порутена духовна съборетина, той не завижда на хората от богатите квартали, забравя ги и приема, че те живеят на друга планета. (Шмит 2007: 12)

- Няма по-жестоко нещо на този свят. Дори смъртта е за предпочитане. Понеже смъртта слага край на болката. А надеждата те вдига високо-високо, а след това те пуска да паднеш с все сила на твърдата земя. Надеждата обгръща сърцето ти с длан, след което го разплесква с юмрук. И пак, и пак. До безкрайност. Точно това ти причинява надеждата. (Коубън 2014: 308)

Наука

Мино пишеше докторат върху научните изследвания – бъркоч от психология и социология с щедри дози френски постмодернизъм. Имаше научни степени по биохимия и сравнителна литература, но сравнителната литература бе надделяла; цитираше Бруно Латур, Жак Дерида, Мишел Фуко и други, които смятаха, че обективна истина не съществува, а единствената истина е онази, която е наложена. Мино беше в лабораторията, за да завърши някакъв труд по „научни

лингвистични кодове и трансформация на парадигмата“. На практика това означаваше, че досаждаше на всички, тормозеше хората и записваше разговорите между специалистите, докато работеха. (...)

– Ръкомажник е някой, който не е развил напълно идеите си и не може да ги защитава – обясни той. – И когато се представя на някоя конференция и стигне до местата, които не е развил, започва да ръкомаха и да говори бързо. Така, както някои размахват ръце и казват „и така нататък, и така нататък“. В науката ръкомахането означава, че нямаш доводи. (Крайтън 2012: 26)*

- В момента сме заети с обширно изследване на генетичните предпоставки на дегенеративните заболявания при пуйките – заяви директорът и Фон Игелфелд кимна, сякаш за да подчертае, че и той е сериозно зает с тази програма.

- Темата е значима – отбеляза Лефлар.

- Да – съгласи се Фон Игелфелд. – Особено от гледна точка на... от гледна точка на пуйките. (Смит 2009: 37-38)

Осъществена бе поредната ампутация, в резултат на която горкото куче остана само с един-единствен преден крак. Лефлар, който наблюдаваше внимателно операциите, не бе продумал и дума, само от време на време си поемаше по-рязко дъх в по-драматичните моменти.

- Горкото куче – проговори той най-сетне. – Надали ще може да се движи само с един крак.

Фон Игелфелд огледа трагично намалялата фигура на кучето.

- Ще се търкаля – заяви той. Ще може да се движи, търкаляйки се. (Смит 2009: 41)

Начин на живот

Начинът на живот често казваше повече за неговата или нейната смърт, отколкото начинът на смъртта. (Пиърсън 1998: 36)*

Невроза, невротизи

Хората, които пилеят парите си за порнографски боклуци на вехто, са неврозни като благородни вдовици, които не могат да намерят обществена тоалетна. (Чандлър 1984: 115-116)

Невъзможност

Колкото и да се старее, инвалидът без крака не може да прескочи през някой зид. (Шмит 2004б: 21)

Нещастие

При всеки нещастен обрат на съдбата най-злополучният вид нещастие е да си спомняш, че си бил щастлив. Боеций, *Утешението на философията*. (Галбрейт 2014: 17)

О

Обида

- Ванеса, той ще ми целува задника дори да го оскърбя право в очите. Тези типове са напълно безчувствени. Обидчиви са колкото тоалетна чиния. Сметало от плът и кръв с италианско име... Не можеш да ги обидиш. (Джонг 2015: 93)

Образование

... моята цел..., е да ги приуча към критично мислене, което за мен е много по-важно, отколкото да запамятват конкретните философски позиции на Хобс или Лок, да речем. Човек винаги може да погледне и да си припомни какви са били тези им позиции. Аз по-скоро се надявах студентите ми да се пропият и от уважение към Хобс и Лок, и от неуважение. Не само да размишляват извън рамките на общоприетото, но и след излизането извън тези рамки – да можеха да ги разпарчетосат. (Коубън 2014: 48)

Общество

„за обществото бунтът от време на време е полезен и необходим, като бурите в природата“. Т. Джеферсън (Бокс 2016: 209)

Оптимизъм

Днес оптимизмът го е закъсал и ако не за чиста глупост, го броят за липса на ясна мисъл. (Шмит 2007: 51)

Хората не обръщат внимание на това, че оптимизмът и песимизмът тръгват от една и съща даденост: болката, нещастieto, нетрайността на силите ни, кратките ни дни. Докато песимистът се примирява с бездействието, става съучастник на негативната енергия и потъва, без да се съпротивлява, оптимистът се бори, опитва се да изплува и търси път за спасение. Да се върне на повърхността, не означава да бъде „повърхностен“, а да изплува от мрачните дълбини, за да се задържи под пладнешкото слънце и да диша. (...) Щом телата ни предават живот, трябва ли умовете ни да раждат обратното? Ако наслаждението ни зачева деца, защо интелектът ни да зачева нищото? (Шмит 2007: 52)

Отчаяние

... подхване ли те отчаянието и дадеш ли му поне мъничка възможност да живне, то веднага ще ти предложи какви ли не алтернативни отговори. (Коубън 2014: 8)

Оценка на човека

Винаги ѝ се бе струвало погрешно да съдим за себе си – или, което се случва по-често, за другите – по отделни постъпки, все едно отделна моментна фотография да може да създаде представа за това какъв е бил заснетият човек в продължение на целия си живот. Разбира се, такова впечатление би могло да казва нещо, но само ако става дума за действие, характерно за поведението на въпросния човек; в противен случай – не, единственооо, което такова впечатление говореше, бе че при определени обстоятелства

изкушението е спечелило моментна победа. (Смит 2013: 10)

П

Параноя

... принципът на параноята. Страхът произвежда опасността. (Вербер 2006: 146)*

Пари

Сториха му се като милион долара. В брой, в неговите ръце. Щеше да има нужда от пари, за да се прибере въкъщи. А той изобщо нямаше. Протегна ръка и издърпа една двайсетачка. После още една. След всяка издърпана банкнота възбудата му растеше. Кой щеше да разбере, ако вземеше целия плик? Толкова пъти, докато прибираше десетдоларовата банкнота, получена за сеанс, в цигарена кутия, която държеше в хладилника си, Емили повтаряше едни и същи думи пред Бен: „Парите са свобода“. Тези думи се бяха запечатали в съзнанието му и му бяха нещо като мантра. Парите означаваха независимост. Парите предоставяха възможност на човек да бъде самият себе си. Държеше в ръце плик с пари и нямаше кой да го забележи. Можеше да даде парите на Емили; можеше да си плаща за храната; можеше да живее при нея.

Съществуването на тези пари оказа поразително въздействие върху него. Вече нямаше никакви наркотици наоколо. Той не беше заключен в товарната част на микробус. _Беше свободен. Нямаше да върне плика там, където го беше намерил. Даже не допусна в мислите си подобна възможност. Затвори плика и го пъкна в предния джоб на панталона

си. Имаше шанс да започне нов живот. Чувстваше се като зашеметен. Тогава изведнъж го връхлетя реалността на плена му между четирите стени на микробуса. Пликът като че щеше да го изгори. (Пиърсън 1998: 86)*

- Парите пречат на човек да вижда.

- Да вижда какво?

- Какво се случва всъщност. (Блати 2010: 199)

Парите се оказаха решаващият аргумент за изненадващо голяма част от тях, вероятно защото богатите хора са далеч по-малко склонни да взривяват себе си и околните по религиозни или други причини. Но именно богатите манипулираха бедняците, тласкайки ги към подобни действия. (Балдачи 2005: 35)*

Парите даваха власт над хората, без значение колко тактично ще подхождаш към този факт – парите можеха да ти спечелят внимание от страна на другите; с тях човек можеше да накара хората да вършат това, което той иска. (Смит 2010а: 28)

Парите създават проблеми само когато не са достатъчни. (Смит 2010а: 165)

Парите дават власт на хората. Те присъстват в отношенията между хората, които ги имат и онези, които ги нямат. Парите играят несъмнено централна роля в човешките отношения и за начина, по който се преценяваме един друг, колкото и да

ни се иска да мислим, че не е така. Парите са абсолютно вседесъщи. (Смит 2015: 91)

Външният му вид беше внимателно преценен, така че да съответства на човек, който знае как да използва парите, без да им позволява те да го използват. (Вердън 2010: 23)

Писане, писатели

Писането е само лъжа, която разкроява нещата. Работа за възрастни. (Шмит 2011: 7)

В глупостта си писателите си въобразяват, че могат да избягат от съдбата си на смъртни, като оставят нещо след себе си, но дали то е нещо трайно? Ако днес умея да се обръщам към читатля от ХХІ век, как ли ще е с читателя от ХХІІІ век? И не е ли арогантен самият този въпрос? Трябва ли да си го забраня? Не трябва ли да се отърва от тази претенция? Не трябва ли да приема да живее в настоящето, само в настоящето, и да се наслаждавам на онова, което е, без да се надявам на онова, което ще бъде? (Шмит 2008а: 27)

Изграждането на постройка, изкуството да заинтригуваш, дарбата да разкажеш, лекотата да направиш близко онова, което е далечно, способността да загатнеш, без да описваш, уменията да създадеш илюзия за истина, всичко това не дължи нищо на искреността и няма нищо общо с нея. (Шмит 2008а: 79)

Да пишеш, означава да се разтвориш безгранично. Кафка (Канети 1981: 39)

Подсъзнание

... той възплъщава едно чудовище, което представлява и всеки, и другия, като носи едновременно всички атрибути, дете на противоречията, което прилича на нашето подсъзнание, вместилище на най-различни импулси. (Шмит 2007: 26)

Трябва да натрупам в себе си несигурност, преди тя да се превърне в сигурност... нищо, което грижливо съм измислил предварително, не съумявам после да напиша на един дъх. Паметта ми е много лоша, но дори и най-добрата памет не би могла да ми помогне за точното записване на някой малък, предварително измислен и само запаметен откъс, защото във всяко изречение има преходи, които преди написването остават неизяснени. Ако след това седна, за да напиша поредното изречение, забелязвам само откъслечи, които се търкалят пред мене и които нито разбирам, нито бих могъл да отмина; дори бих захвърлил перото ако това ми прилягаше. (Кафка 1981: 100-101)

Пожар

Всеки пожар си има своя самоличност... знам, че всеки пожар може да разкаже своя собствена история. Ако се проучи достатъчно време, разкрива тайните си. В очите на обикновения човек пожарът предизвиква само разрушение и хаос, но за тези от нас, чийто живот, а и смърт, са свързани с тази стихия, той

говори красноречиво. Може да ти каже кога, къде и как се е родил змеят горянин и документира как се стига до онзи бушуващ ад. Пожарът не уважава нищо. И никого. И въпреки че поглъща всичко, оставя след себе си доказателства, издайнически белези за това кой или какво е причината за него. Пожарът поема самоличността на създателя си, така, както децата наследяват характера на родителите си: бавен и индиферентен; активен и инициативен. (Пиърсън 1998: 28)*

Политика

Разузнаването бе мръсна работа. Хората, ангажирани в него, постоянно лъжеха и непрекъснато умираха. А фактът, че президентът на Съединените щати обсъждаше физическото ликвидиране на законно избрани ръководители на чужди държави, беше най-яркото доказателство за начина, по който се провеждаше глобалната политика. (Балдачи 2005: 163)*

— Колкото сме по-различни, толкова повече си приличаме.

— Извинявай, но това са твоите будистки глупости — отсеке арабинът и отпи още една глътка вода. — Америка изразходва за военни цели повече средства от всички страни в света, взети _заедно_. И това не се прави за отбрана, а за агресия. Не си мисли, че ние, бедните диваци от пустинята, не виждаме и не разбираме егоистичните ѝ интереси. Това поне трябва да ни го признаеш, Том. Я ми кажи какво ще стане, ако новото правителство в Ирак не се хареса на Америка? Въпросът ми е

дали наистина става дума за свобода, когато някой друг ти нарежда как да я търсиш? Населението на Америка е едва пет процента от населението на света, но консумира една четвърт от енергията му. Бедните страни не могат да получат това, от което се нуждаят, защото Америка взема лъвския пай. Трябва ли тогава тези страни да нападнат големия енергиен диктатор, за да го принудят да използва по-малко петрол и природен газ? Дали това ще се хареса на Съединените щати? (Балдачи 2005: 265)*

... нито едно правителство досега не е успяло да отмени законите на природата, въпреки че непрекъснато се опитват. (Хайнлайн 2008: 40)

- Помня, един път ми каза, че се чувствал заплашен: „Те мечтаят за свят, в който всички хора ще са еднакви. Така ще могат по-лесно да ги оформят, също като при клонирането на добитък или при индустриалното развъждане на пилета.“ За него „те“ бяха властите, пред които се отчиташе. И добави: „Те се страхуват от тези, които мислят за луди, а още повече от тези, които мислят за гении. Всъщност мечтаят за един бъдещ еднообразен свят, където много умните хора ще са длъжни да ходят с каска на главата, от която ще звучат глупави мелодийки, за да им пречат да мислят спокойно. Ще забулят красивите жени, ще облекат пъргавите с оловни жилетки. И всички ние ще станем средни човечи.“ (Вербер 2006: 69)*

... защитниците на гражданските права все повече губят битката между националната сигурност и личните свободи. Това се случва постепенно, а и всеки път, когато сме отстъпвали от гражданските си права и свободи, ни се е струвало, че го правим в името на сигурността си. С времето обаче бяха настъпили сериозни промени. Днес дори и най-либералните политици открито поддържат идеята за превантивно задържане на хора, заподозрени в тероризъм, за неопределено време без съд и присъда, за провинения, които в някои случаи не са извършили. (Бек 2011: 145)

Тъй като Западът има нужда да демонизира Путин, един режим, който в много отношения не е подобър от този в Русия, е поставен в ролята на жертва и следователно на положителен герой. В действителност винаги съществува разминаване между изместването на двуполосния модел „добро/зло“ и реалността. (Мақдърмид 2015: 27)

Балканите са врящ котел от изкуствено създадени различия между хора, които всъщност не могат да бъдат разграничени по биологични показатели. Нима има смисъл да организираш етническо прочистване, когато хората, които „прочистваш“, всъщност не се различават съществено от теб? (Мақдърмид 2015: 287)

Рационалният анархист смята, че понятия като „държава“, „общество“ и „управление“ не съществуват по друг начин освен в материалната си

проява чрез действията на отговорни пред себе си индивиди. Той вярва, че е невъзможно да прехвърляш вината, да споделяш вината, да разпределяш вината... защото тя, угризенията и отговорността са неща, които се срещат само вътре в хората и *никъде* на друго място. Но понеже е рационален, анархистът знае, че не всички индивиди са съгласни с преценките му. Затова се старее да живее свършено в един несвършен свят и, разбира се, че усилията му няма да постигнат хармонията, обаче не се смущава от мисълта за собствения си неуспех. (Хайнлайн 2007: 88)

Посвещение

„Но това посвещение ще се чете от други; интимност, с която се обръщам публично към теб“. Т. С. Елиът (Макдърмид 2015: 5)

Прагматизъм

Арчи Менкен беше ученик на Уилям Джеймс... Всичко, което мислеше и правеше – включително и всичко, което мислеше и правеше за пациентите си, – беше свързано с образа на Учителя и неговата концепция, че *всичко, което е, е това което е. Нищо повече.*

... Мнението му за Пилгрим: *Постигнали сте мълчанието, което търсите в смъртта, докато сте в живия поток на съзнанието. Говорете – и да приключваме с това.* Пилгрим реагира с енигматична усмивка и с безмълвния извод, че *живият поток на съзнанието е ледено студен.* (Финдли 2012: 158-159)

Предразсъдъци

Той внезапно осъзна, че съществуваха не само физически затвори, но и затвори, свързани с предразсъдъците. (Вербер 2006: 145)*

Осъзнаеш ли предразсъдъците си, значи си започнал да се освобождаваш от тях. (Вербер 2006: 146)*

Преходност

По-голяма част от живота ни отминава мимолетно. Заблудара за трайност обикновено е невярна. Пожари и войни унищожават папируси, дори животинска кожа. Хартията гние. Дигиталните файлове са подвластни на унищожение, какво още дори не сме способни да си представим. Волята ни да останем трайно е силна, фактическата трайност обикновено е невярна. Дори планетарната ни табула разата не е вечна, макар да се държим така, сякаш е. (Джонг 2015: 187)

Природа

Природата влиза в правата си и заличава нашите следи. (Макдърмид 2015: 20)

Причини

Причините човек да умре винаги остават толкова загадъчни, колкото и причините да живее – неясни, рядко формулирани, скрити в дълбините на тялото или в бездните на съзнанието. Очите ни не проникват под тези слоеве и не познават корените и соковете, които поддържат дървото право, а виждат само повърхността,

дънера и клоните. От невидимия труд, от който се раждаме или умираме, човешкия поглед хваща само резултата, никога скритото движение. (Шмит 2015: 186)

Приятелство

Съдебният процес приключи: освободихме приятелството и пратихме любовта в затвора за изневяра... се качихме на притиснатия от жезла дъсчен мост, надменни, тържествуващи, освободени от съмнения за собствената си посредственост, което допреди малко изпитвахме като обикновени момичета. Като приятелки се чувствахме вече толкова силни, че двойките ни се струаха смехотворни. (Шмит 2015: 21)

Поведение

Старомодните норми на поведение, дребните учтивости бяха пометени от всички слоеве на обществото и подменени с безразличие, със студенина. Но това не бе направило хората по-свободни; напротив станало бе точно обратното; защото общественото пространство бе станало по-плашещо, по-опасно. (Смит 2010а: 117-118)

Прогнозиране

- Как се предивжда бъдещето НР? Ами, като погледнеш назад към миналото, това е basic правило за който и да е прогнозист. Колкото повече повече информация имаш за миналото, толкова по-сигурна е прогнозата ти за бъдещето. (де ла Моте 2015б: 356)

Продуктивност

Всяка продуктивност е обусловена от нещо и човек трябва да се помъчи да открие смущенията, заради които тя секва. (Канети 1981: 17)

„Промиване“ на мозъци

... прозорливи наблюдатели отбелязваха колко лесно се приспива съзнанието на интелигентните мъже – изличават се идеите им, способността им да се концентрират и да анализират – при вида на изкусителни гърди и дълги, кадифеногладки бедра (...)

Понеже попкултурата толкова отдавна използваше безогледно секса, за да атакува мозъците на младите мъже, обществото волю-неволю бе приело зловещата практика.

(...) Изкуствената свръхсимулация изглежда се оказваше отличен начин да задушат цяло поколение млади хора, изискващи все повече и повече от свят, който предлага все по-малко и по-малко. Независимо дали жертвите са мъже или жени, пристрастяването към сексуалната възбуда явно бе станало нова норма. (Паланюк 2008: 130)

Професии

- Нима се опитвате да ми кажете какви са задълженията ми, сър?
- Не. Но се забавлявам ужасно много, като се опитвам да отгатна какви са те. (Чандлър 1984: 33)

Прошка

- Баща ми му е простил, но той сам не е простил на себе си.

- Никога няма да успее. Само мъртвите имат силата да прощават. (Шмит 2013: 103)

Да простиш значи да осъзнаеш, че една съдба се твори непрестанно и че няма да остане в миналото, още по-малко пък в точно определен миг. Утре не е вчера. (Шмит 2015: 187-188)

Психика

Всички имаме своите призраци, с които трябва да се помирим. (Бреке 2015: 157)

... животът на психиката не се нуждае от пространство и време... тя действа в собствената си рамка – без граници. Без принуда. Без ограничения. Без задължения към разума. (Финдли 2012: 135)

Примитивният човек едва ли би могъл да чете тези писма, би ги възприел като безсрамен театър на душевна импотентност, защото отново и отново се натъкваме на онова, което ѝ е присъщо: нерешителност, боязливост, студенина, детайлно изобразена липса на любов, безпомощност в такива мащаби, че само свръхточното ѝ описание я прави достоверна. Но всичко е изразено така, че моментално се превръща в закономерност и убеждение. (Канети 1981: 30)

Път, пътища

Пътят ни от по-висш към по-нисш порядък е белязан неизменно от руини, тайни и отломки от

безименен гняв. К.Маккарти (Бокс 2016: 7)

Р

Разбиране

- Достоевски казва, че няма нищо по-лесно отzakлеймяването на злосторника. Далеч по-трудно е да го разберем. (Балдачи 2005: 127)*

Различие, различен

Знам, че не съм обикновено десетгодишно дете... И наистина мисля, че съм обикновено дете. Но също знам, че обикновените деца не карат други обикновени деца да бягат с писъци на ужас от детската площадка. Знам, че обикновеното дете не привлича всички погледи навсякъде, където се появи.

(...) Аз мисля така: единствената причина да съм различно дете е, че абсолютно всички виждат в мен различието и не забелязват, че съм съвсем обикновен.

(...) Между другото, казвам се Огъст. Няма да описвам как изглеждам. Убеден съм, че както и да си ме представяте, в действителност е много, много по-лошо. (Паласио 2013: 9-10)

И също се питах какво ли ще е да ида един ден в рая и лицето ми да няма значение за никого. Така, както нигога не е имало значение за Дейзи. (Паласио 2013: 288)

Рай

Предполагам се усещат. Не са ти нужни очи, за да обичаш. Просто го

чувстваш. Затова е рай. Това е раят. Раят е любов и там никой никога не забравя тези, които обича. (Паласио 2013: 288)

Реалност

В живота има моменти, когато реалността заличава всяко чувство. (Ванденберг 2015: 146)

Ред, порядък, безпорядък

... открай време съм забелязал, че безпорядъкът подтиква към изповеди. Стерилната чистота и подредеността имат свойството да потискат студентската откровеност. Докато разхвърляният ми кабинет сякаш приканваше студентите ми да говорят свободно... (Коубън 2014: 17)

Религия

Една религия не е нито истинна, нито лъжовна, тя само предлага начин на живот. (...)

- Ако уважаваш само истината, не правиш кой знае какво: $2 + 2 = 4$, това ще бъде единствения предмет на твоето уважение. Извън това ще срещнеш несигурни елементи: чувства, норми, ценности, възможности за избор. Все крехки и променливи постройки. Нищо математически точно. Уважението не се прилага към доказаното, а към предложеното. (Шмит 2008: 82)

Хората правят зло един другиму и Господ не се бърка в това. Той е създал хората свободни. Т.е. ние страдаме и се смеем независимо от качествата и недостатъците си. Каква ужасна роля искаш да припишеш на Господ?

Можеш ли дори за секунда да си представиш, че онзи, който успява да убегне от нацистите, е обичан от Господ, а другият, когото хванат, е възненавидян? Господ не се бърка в нашите дела.

- Искате да кажете, че каквото и да става, на Господ му е все тая?

- Искам да кажа, че каквото и да става, Господ си е свършил работата. Сега е наш ред. Сами отговаряме за себе си. (Шмит 2008: 97-98)

Като загубих знанието си, забравих илюзиите на невежеството. Като пеех само песни за обич, забравих раздорите. Като се упражнявах в благост, забравих разликата между мен и другите. (Шмит 2004а: 21)*

Мислят, че ще ме изненадат... аз ги чакам. Търсят обвиняем, ще намерят съучастник.

Отче мой, направи така, че да не протакат! Нека са глупави, свирепи, сръчни в процедурата. Спести ми умората да ги насъсквам срещу себе си! Да ме убият! Бързо! И отведнъж! (Шмит 2004б: 9)

Не си представях, че мога да бъда равин, още повече, че хранех дълбоко недоверие към хората, които знаят, и към законите, които освобождават от мислене. Религията, така както бе установена, организирана, подредена в своя йерархия, повтаряше до втръсване едно мъртво слово, тя бе останала при буквата, а бе загубила духа на закона. Затова чрез мълчание и медитация аз се опитвах да открия Божието слово. (Шмит 2004б: 21)

- Да се съмняваш и да вярваш, са едно и също нещо... Само безразличието е атеистично. (Шмит 2004б: 252)

Лутеранската ерес по тези места бе обхванала предимно аристократите. Тя бе нужна на богатите и властимащите, за да могат, прикривайки се с нея, да представят алчността си за добродетел. (Бреке 2015а: 30)

Не вярвам в Църквата... В никоя църква. Религията съществува, за да държи хората смирени и да им източва парите уж за благодеяния. Накарах да отпишат името ми от църковния регистър в деня, в който навърших осемнайсет. Освен това не вярвам в правителството. В никое правителство. Те са същите като Църквата, всички до едно. Различни думи, но една и съща цел: дръжте бедните под коляното си и поддържайте богатите. (Френч 2013: 133)

Решения

Лошите решения не бяха лоши, ако не водеха до последствия, от които боли. (Бреке 2015: 210)

Родители - деца

Всеки избор, достъпен за жените, беше свързан с болка и отхвърляне... Жена без собствени доходи се превръща с робиня в света, който се прекланя пред Мамон... Аз можех да им го кажа... Слушат ли изобщо дъщерите своите майки или други личности с майчин авторитет. Не. На

никого нищо не можеш да обясниш!
Помнете го и си дръжте езика зад
зъбите. Половината родителски
задължения се изчерпват с това да си
затваряш плювалника, както се казва.
(Джонг 2015: 45)

С

Самота

Едно е да живееш в самота. Друго – да
не знаеш в името на какво се налага да
плащаш такава цена. (Адлер-Улсен
2015: 17)

Свобода

Човек не е свободен, когато свободата
трябва да му бъде „дадена“. (Джонг
2016: 181)

Свободната воля на мъжа се състои в
това да избере жената, която ще взема
решенията вместо него. (Вербер 2006:
33)*

Ние приемаме толкова много наши
свободи като нещо естествено...
разрешението да мислиш, пишеш и
говориш открито създава не само
чувство за освобождение, но и
поражда безпокойство. (Макдърмид
2015: 88)

Аз съм свободен, независимо какъв
порядък цари наоколо. Ако го
намирам за търпим – търпя го. Ако е
прекалено омраzen – нарушавам го.
Свободен съм, защото знам, че
единствен аз съм морално отговорен за
всичко, направено от мен. (Хайнлайн
2007: 90)

Секс, еротика, сексуалност

Без съмнение 99 процента от хората
по света чукат плод на своето
въображение. Но това не ми носеше

утеха. Презирах собственото си вероломство и самата себе си. Бях вече прелюбодейка и само от страх отлагах истинското деяние. А това ме правеше и прелюбодейка, и страхливка. Ако преспях с Ейдриън, поне щях да бъда само прелюбодейка. (Джонг 2016: 50)

Най-хубавото нещо в правенето на любов с друг мъж след изминалите съпругески години е преоткриването на неговото тяло. Тялото на собствения ти мъж е практически като твоето собствено. Всичко в него ти е известно. Всичките му миризми, вкусове, бръчки, косми, бенки. Докато Ейдриън беше като непознатата държава. (Джонг 2016: 117)

Невъзможно е да правиш обобщения за сексуалността – дори за своята собствена. Единственият начин да я съхраниш чиста е да остане неизказана. Не я обличай в думи. Сексуалността не живее в думите. Няма екстаз без уединение, а това изключва интернет и пресата. (Джонг 2015: 150)

Сигурност

- Какво е сигурност? – попита Ема.

- Да не знаеш нищо – отговори Юнг. (Финдли 2012: 329)

Скръб

Нищо не може да премахне скръбта; но щедротото сърце я прави полезна и благотворна. (Шмит 2004б: 29)

В някои случаи скръбта обезличава хората, придава им еднакъв облик на участници в старогръцка трагедия, но понякога ги оголва до разкриване на най-съкровената им същност... трагедията е непознатата територия, в която трябва да навлязат без водач и да се справят сами, да напредват в нея стъпка по стъпка без ничия помощ. (Френч 2013: 93)

Слепота

С угасването на зрението ѝ изчезна и потребността да научава новини около живота на ближните и света. Навярно се нуждаеше от това безразличие. Навярно избледнелите картини от миналото заемаха твърде много място в съзнанието ѝ. (Адлер-Улсен 2015: 152)

Случайност

... дори и най-добре скроените планове са подвластни на каприза на обстоятелствата. (Престън, Чайлд 2011: 124)

Приятно ни е да мислим, че планираме онова, което се случва с нас, но нали несъмнено случайността се крие зад толкова много от важните събития в нашия живот... (Смит 2013: 7)

Смисъл и значение

... дълго четохме „Медицински речник“... Аз погледнах онези думи, които ме интересуваха: „живот“, „смърт“, „вяра“ и „Бог“. Ако искаш ми вярвай, но ги нямаше! Трябва да отбележим, че това пък означава, че не са болести... (Шмит 2011: 79)

Най-интересните въпроси си остават въпроси. Те обвиват някаква загадка. На всеки отговор трябва да се слага по едно „може би“. Само незначителните въпроси имат определен отговор. (Шмит 2011: 80)

... евреите, както всички хора, виждат нещата в зависимост от собствените си желания и очаквания. (Шмит 2004б: 59)

В замяна на това твоята каватина ми припомни, че човек, освен всичко друго, слуша и със сърце – каквото компютърът не притежава – и че човек композира музика най-първо, за да трогне хората, а не за да се впише в някаква си хипотетична история на музиката. (Шмит 2007: 35)

- Раси, религии, полове, обществени слоеве – продължи Дю Гард, - всички тези различия съществуват само в главите ни. Въобразяваме си ги, нищо повече.

- Е, да, обаче са съвсем реални.

- Само защото хората ги превръщат в реалност. (Пайнкофер 2010: 70)

Смърт

Смъртта беше един вид грабеж. Често нощем се изправях в леглото и виех: „Помощ! Крадец!“ Мислех, че се обръщам към Миларепа, а аз говорех на смъртта, смъртта, която чакаше да ме обере, спокойна, самоуверена, неизбежна, маскирана крадла, отдавна влязла в дома на живота ми, която лукаво чакаше своя час. Тя беше приклепнала до леглото ми в

стаята, надсмиваше ми се, караше ме да се пържа в собствената си пот и ме люлееше между страдание и болка, между събуждане и безсъние, бавно, сигурно, защото знаеше, че неумолимо ще прибере всичко, тялото ми, времето ми, дрехите и имането ми. (Шмит 2004а: 18)

Щом всички ние вървим към смъртта си, значи стъпките ми дълбаеха моя гроб. (Шмит 2007: 10)

Идва ми на ум едно изречение, което си произнесъл като млад: „И ден не минава, без да помисля за смъртта“ ... Не невежество, а познаване на болката, реакция на страданието. (Шмит 2007: 51)

„Измирането е правилото. Оцеляването е изключението“. (Карл Сейгън. Вариациите на научния опит, 2007). (Ролинс 2015: 12)

Бях си представял Ото като някаква самостоятелна единица. А убийството му възприемах като изключително лична трагедия, като края на един изолиран човешки живот. Никой на този свят не е истински изолиран. Смъртта генерира вълнички и ехо. (Коубън 2014: 240)

Понякога смъртта е началото на нещата. (Джонг 2016: 149)

... депресията не е страничен ефект на рака. Депресията е страничен ефект на смъртта. (Ракът също е страничен

ефект на смъртта. Всъщност това важи почти за всичко). (Грийн 2013: 9)

С напредването на възрастта загубите край теб стават потресаващи... Става все по-трудно да отричаш собствената си смърт.

... всички ние тайно вярваме в собственото си безсмъртие. И тъй като не можем да си представим загубата на индивидуално съзнание, не можем да си представим и смъртта. (Джонг 2015: 16-17)

В умираването има достойнство, което лекарите не бива да дръзват да отнемат. Анонимен. (Джонг 2015: 23)

„Слънцето и смъртта не могат да бъдат гледани втречено“, казва Ларошфуко. Смъртта на една планета е твърде голямо нещо, за да я осмислиш, но в повечето случаи смъртта е по-конкретна и не толкова апокалиптична. Началото е смайващо просто. (Джонг 2015: 99)

Смъртта неизбежно присъства в живота, но съзнателно я правим невидима, защото не сме в състояние да я понесем, както не можем да понесем новиата, че някой ден слънцето ни ще угасне. (Джонг 2015: 101)

Смъртта е сянка, която неизменно следва тялото. Поговорка. (Джонг 2015: 113)

Имаме проблем със смъртта. Мислим, че не е по американски. Мислим, че

няма да ни пишне. Не ни прилягат писъците и ридаенето, скубането на косата, дълбоката скръб. Тези неща са смятани за себелюбие – любима дума на онези, които най-ярко го притежават. Но какво е себелюбието? Какво означава? Означава ли да обичаш себе си, за да попречиш на унищожението си? Означава ли да се придържаш към своята личност, когато има опасност да бъдем пометени, да бъдем засмукани в безличната вечност? Ако е така, на всяка цена трябва да пищим и да ридаем. Трябва да си дадем възможност да потъне, в скръб за личността. Каквото и да предлага вечността, предчувствам, че не предлага индивидуалност. Може и да е за добро. Може би самобитността крие болка, но нека поне я оплакваме, когато се отказваме от нея. (Джонг 2015: 143)

Очевидно тук, при тези условия, близки до съвършенството, където всичко беше толкова спокойно и сигурно, фактът, че човек е смъртен, не можеше да бъде пребрегнат. Швейцарците можеха да гарантират и да координират всичко, което им падне – но в крайна сметка смъртта не спазваше ничие разписание. (Смит 2006; 15)

И тогава един от наобиколилите го гости го друпна настрани и го въвлече в крайно обезпокоителен разговор.

- С голямо прискърбие прочетох новината за вашата смърт - заяви той.

Фон Игелфелд ги изгледа стъписано.

- За моята смърт ли?

- Да – отвърна събеседникът му. – Имаше кратко съобщение в тазседмичния брой на „Международен ветеринарен преглед“ – за смъртта на професор Игелфонд...

- Не съм го чел – каза безпомощно професорът.

- Нищо чудно – отвърна другият. – Рядко се случва човек да има удоволствието да прочете собствения си некролог. (...)

- ... Освен това вие вероятно не знаете, че ние, в Германия, имаме обичая да публикуваме некролозите преди смъртта на човека. Случва се доста често. Това се дължи на нашата немска експедитивност. Преждевременното публикуване на некролога изключва опасността от пропуски и закъснения... (Смит 2009: 21-22)

В наше време хората отделят толкова малко мисли на смъртта, с изключение на истеричната борба с нея чрез какви ли не модерни гимнастики, природосъобразни храни и избягване на никотина...

Сега мисълта за смъртта е старомодна, дори отживелица. Най-характерната черта на нашето време е постоянната промяна – всяко нещо е каталогизирано до най-малката подробност от пазарните проучвания, клонове на предприятия и музикални групи като излезли от калъп, който тоговаря на най-подробно разработени очаквания. Днешният човек е дотолкова свикнал нещата да се превръщат в това, в което ние желаем да ги превърщаме, че срещата със смъртта му се струва като лична обида – смъртта с нейното

постоянно упорство да си остане непроменлива величина, да не може да се превърне в нещо друго, да бъде само и единствено себе си. (Френч 2013: 60-61).

Социално конструиране на реалността

... имаше две версии на кошмара, който бяхме изживели – неговата и моята, и те въобще не съвпадаха. Брайан не само че не изпитваше съчувствие към моето нещастие, той дори не го подозираше... Колко други версии за нашата действителност имаше всъщност?... Безкраен брой версии, безкраен брой реалности. (Джонг 2016: 272)

Фантазията може да те отведе в действителността, но трябва да сме отворени за това. (Джонг 2015: 165)

„Майката е биологична необходимост, а бащата е социално творение“. М. Мийд. (Джонг 2015: 179)

Спомени

На спомена му липсват ясните очертания на факта. Помагаме си, като създаваме малки фикции, много изкусни и индивидуални сценарии, които доизясняват и дооформят нашия опит. Припомненото събитие става фикция или построение, създадено да подслони определени чувства... Йежи Козницки. (Джонг 2016: 135)

През последните няколко седмици бяхме принудени да прекараме

времето си заедно в спомени, но това не беше нищо: сега удоволствието на спомените ми беше отнето, тъй като вече нямаше с кого да ги споделям. Имах чувството, че да загубиш човека, с когото си създал тези спомени, означава да изгубиш самите спомени, сякаш само преди няколко часа нещата, които сме правили заедно, изглеждаха по-истински и по-значими. (Грийн 2013: 240)

Старост, остаряване

Старостта се промъква незабелязано, но когато настъпи, никой не може да я скрие. (Балдачи 2005: 20)*

Да остаряваш означава да се отказваш от разни неща – най-вече от секса и хубавата външност... Както казва Дашиъл Хамет: „Трябва да гледаш на нещата откъм хубавата страна, дори да няма такава“. (Джонг 2015: 154)

Стереотипи

Аз винаги ще съм сестрата на дете, родено с дефект. И не в това е проблемът. Просто не искам да ме квалифицират единствено по този начин. (Паласио 2013: 123)

Страдание

- Никой не може да избегне страданията. Нито Господ, нито ти...

- Добре. Ясно. Но за какво да страдаме?

- Именно. Има страдание и страдание. Погледни добре лицето му. Наблюдавай. Той изглежда ли ти да страда?

- Не. Това е странно. Не изглежда да го боли.

- Ха, така. Трябва да се прави разлика между две болки, малки мой Оскар, физическата болка и духовната болка. Физическата болка можем да изтърпим. А духовната болка я избираме.

(...)

- Ако ти забиват пирони в ръцете или краката, няма как да не те боли. И търпиш. За сметка на това не си длъжен да изпитваш болка при мисълта за смъртта. Ти не знаеш какво е това. Следователно от теб зависи. (Шмит 2011: 53-54)

„Имай милост, Господи, Христе, имай милост“... „Възхваляваме те, благославяме те, почитаме те, славим те“. Ако за нас е лесно да се надсмиваме над тази отминала вяра и да се отнасяме с подозрение към нейния болезнен характер, то е защото не познаваме онзи жизнен опит, върху който почива тя, ежедневно страдание, от първия до последния вик, на всеки на тази земя...

„Имай милос, изслушай ни“. Ето, извисява се песента на сакатите, болните и нищите, песен, която се въздига към небесата...“ (Шмит 2007: 54)

Какъвто и възторг да показва, човек винаги е притеснен на изложбите на бонзаи, боли го за тях, за орязаните им корени, за усуканите им клони, за залъганат им жажда, отблъсква го наложеното над природата насилие, изкривеното развитие, отвращава го

палачът-естет, победил някой по-слаб от него. (Шмит 2007: 97)

- Свойствено на нещастните хора е да не понасят другите да се забавляват. Те искат всички да са като тях. Страданието по-лесно се споделя от удоволствието. (Вербер 2006: 168)*

Страх

Вероятно се бояха... Кой от нас, след многобройни срещи с нещастieto не се е побоял да не се зарази с него? По-късно, когато осъзнаем, че бедата не е предаващ се вирус, вече не се боим от нещастieto, а от себе си пред лицето на нещастieto. Инерцията, която ни задържа в мъчителни ситуации, отваря вратата на отрицателните ни сили, онези, които ни подтикват да се вираме в пустото, онези, които ни тласкат да се надвесваме над клокочещия кратер, да доближаваме до лавата и да душим нейния горещ, фатален дух... (Шмит 2013: 33-34)

Сартр твърдеше, че страхът е страх от самия себе си, от собственото непредвидимо поведение. (Ванденберг 2015: 155)

Трезвото мислене, когато се страхуваш толкова много, е трудна задача. (Картър 2015: 199)

Ипохондрията е малката сестра на страха; а страхът е онзи, който, за да се различа, търси имена за себе си и ги намира...

Можеш да се отървеш от шума, ако го избягваш така, както и дявола – достатъчно е да *назовеш* прозренията

опасности, за да отблъснеш добре организирани им атаки. (Канети 1981: 26)

... лутащите се свободно страхове могат да се прикачат към всичко – страхът, също като любовта, има нужда от обект, и този обект може да бъде всичко. (Смит 2013: 106)

Страхливостта го бе превърнала в съучастник на баща му. Всяка обида срещу баща му бе обида срещу самия него. (Райх 2005: 72)

Състрадание, страдание

Трябва да медитираме върху смехотворното съществуване на човека, да разберем дълбоката си нищета, да се глумим и да се умиляваме. Състраданието премахва различията между нас и другите, състраданието прави човека щедър. (Шмит 2004a: 20)*

Машините не страдат. Страданието е присъщо на съзнанието. Когато започнат да страдат, ще започнат и да си задават въпроси. (Вербер 2006: 307)*

Т

Театър

... театърът е изкуството на разрива и липсата на приемственост. (Шмит 2007: 64)

Тероризъм

Когато говорим за лидерите на движението, в най-добрия случай си имаме работа с прозаични умове. А що се отнася до обикновените войници, те са на дъното на кривата на коефициента на интелигентност. Това са хора, които се объркват, ако им се наложи да направят повече от едно движение с молива, за да съединят точките. (Кланси, Грийнбърг 1998: 103)*

Тъпота

Има само един начин да бъдеш красива, но хиляди начина да бъдеш тъпа. Тъпа, защото не умееш да разговаряш, тъпа, защото приказките ти са скучни, тъпа, защото се интересуваш само от онова, което вълнува жените, но не и мъжете, тъпа, защото се мислиш за по-умна, отколкото си, тъпа, защото предъвкваш една идея-фикс. Горкият ми Гийом, записах го на екскурзия в страната на тъпите жени. (Шмит 2008a: 63)

Тяло

Майо като че ли не носеше дрехите, а ги населяваше. (Блати 2010: 73)

Физическото съвършенство пречи и оцетява. (Шмит 2008a: 166)

Кафка никога не е могъл да се освободи от собствената си чувствителност по отношение на всичко, което се отнасяло до тялото му... Мършавостта от рано го е накарала да обърне внимание на тялото си. Свиква да цени онова, което му липсва. Тялото му става непрекъснат предмет на неговите наблюдения, от които той никога не може да се освободи. Всичко онова, което вижда и усеща, винаги се намира в непосредствена близост до него, невъзможно е едното да бъде отделено от другото. Изхождайки от своята мършавост, той придобива непоклатимо убеждение за слабостта си, а да ли действително винаги е било така, далече не е толкова важно да узнаем. Защото онова, което твърдо съществува, е чувството за застрашеност, създадено на основа на това убеждение. (Канети 1981: 25)

Всъщност човек обръща внимание на тялото си едва след като красивото му равновесие се наруши. (Джонг 2015: 130)

У

Убеждение

... когато държиш да убедиш, понякога добронамереността и измамничеството вървят ръка за ръка. (Шмит 2004б: 53)

Увереност/неувереност

Иска ми се да се чувствам толкова уверен в себе си, колкото на млади години. Нима рано или късно всичко се покрива с облаците на несигурността и ние отиваме в гроба, знаейки по-малко, отколкото като деца? (Кланси, Грийнбърг 1998: 196)*

Угризения на съвестта

Самият аз винаги спя с кецове, в случай, че се събудя с угризения на съвестта и трябва да избягам от тях. (Чандлър 1984: 207)

Ум

... умът, който възприема всичко буквално, е ограничен и неспособен. (Вердън 2010: 400)

Усмивка

— Защо никога не се усмихваш, Момо? — попита ме господин Ибрахим.

Този въпрос беше истински юмрук, кален номер, не бях подготвен за него.

— Усмивката е за богатшите, господин Ибрахим. Аз нямам средства. (Шмит: 2004: 7)*

Утопия

Да премахнем нациите, расите, омразата, злоупотребите, експлоатацията, почестите, привилегиите. Да съборим стълбиците, които поставят един човек по-високо от друг. Да отменим парите, които създават бедни и богати, властващи и потиснати, парите, които пораждат страха, скъперничеството, несигурността, войната, жестокостта, парите, които изправят стена между хората. Да извършим всички тези екзекуции в мисълта си, да направим един общ гроб на тези лоши идеи, на тези фалшиви стойности. Няма трон, няма скиптър, няма копие, което да може да ни прочисти и да ни отвори за истинската любов. Моето царство, всеки го носи в себе си като идеал, като химера, като носталгия, всеки усеща в себе си вътрешната пулсация, нежното желание... Бог, макар и да го има, подлежи на непрекъснато осъществяване. (Шмит 2004б: 67)

Ф

Философия

Човек прекарва времето си само на две места: или в леглото, или в обувките си. (Шмит 2004: 14)*

- Знаеш ли, Момо, човекът, на когото Господ не е разкрил живота направо, на него една книга няма да му го разкрие. (Шмит 2004: 16)*

„Светът, съществуващ извън всичко и всички, не е създаден от богове или хора, той е бил, е и ще бъде вечно жив огън, постоянно пален и постоянно гасен.“ Хераклит. „Космически фрагменти“ №20 (Пиърсън 1998: 1)*

... Доброто прикритие е да говориш лоши неща за себе си, особено ако намериш подходящите изрази: те покриват като дреха...

Очаква от живота нещо, което той няма да му даде, и това глупаво очакване е неговата цел, неговата страст. Това очакване, което не го оставя да си живее живота, е неговия живот. Как е възможно хората да обезсмислят дори най-смыслеото? (Шмит 2004б: 216)

Какво е истина? Има твоя истина, има моя и истината на всички останали... Всяка истина е само истината на този, който я изрича. Има толкова истини, колкото и индивиди. Истината никога не е една; затова и не съществува. Само силата налага истината, а в силата няма нищо

интелектуално, тя принуждава с оръжие; с меч, с бран, с убийство, с мъчения, с шантаж, със страх, с пресмятане на интереси, тя заставя духовете да се споразумяват временно по отношение на някаква доктрина. Истината в единствено число е победа, поражение, в най-добрия случай примирие. Но това не е нито истина, нито мир. (Шмит 2004б: 249)

Дори и да не ми носи успокоение, поне знам, че самотните сме мнозина... (Шмит 2007: 25)

Основата на неговата философия беше: „Не можеш да се бориш с каменна стена“, а любимата му стратегия бе следното прагматично правило: „Когато не можеш да победиш врага, съюзи се с него“. (Хайнлайн 2008: 204)

Х

Халюцинации

... нямаш никакво право да халюцинираш, Самия. Тази привилегия е запазена за главния лекар и другите високопоставени членове на персонала. (Блати 2010: 78)

Ц

Цивилизация

- Ралф Уолдо Емерсон го е казал най-добре: „Човешката раса в крайна сметка ще умре от болест, наречена цивилизация“. (Ролинс 2015: 367)

Ч

Човек, същност

До седемгодишна възраст не подозирах, че светът може да се съпротивлява. Усещах се като цар, всемогъщ, всезнаещ и безсмъртен... Да се мислиш за Господ, е най-често срещаната нагласа при деца, които никога не са били бити.

Да порасна, означаваше да се самоопровергая. Да порасна означаваше да се срина. Открих битието на зрелия човек само чрез рани, насилия, компромиси и разочарования. Вселената бе изгубила магията си. Защото какво е човекът? Той е просто някой-който-не-може... Някой-който-не-всичко-знае. Някой-който-не-всичко-може-да-направи. Някой-който-не-може-да-не-умре. Откривах своя собствен предел, аз пропуках яйцето на детството: трезвомислието ме бе накарало да порасна, т.е. да се смаля. На седем години веднъж за винаги престанах да бъда Господ. (Шмит 2004б: 13)

Бог дава на всички нас по равно живот, после – смърт. Останалото зависи от хората и от обстоятелствата. (Шмит 2004б: 28)

... човек се разпознава по това, че е човек, а не по дълговете му при шивача. (Шмит 2004б: 126)

Той обаче говори и се превъзнася за двама, какво ти! За десетима! В един момент си прочиствам гърлото. А

той, простакът му с простак, ми казва: „Не плюй по пода, чист е!“ Тогава му се изхрачвам в лицето и отвръщам: „Извинете, само това място е мръсно!“. И глупакът ме прогони от Александрия... Нито един владетел няма да рискува да стане смешен, като ме убие. Човек не убива съвестта си. (Шмит 2004б: 129)

Марла започна да ходи в групите за взаимопомощ, защото е по-лесно, когато си сред други човешки говна. Всеки си има кусури. (Паланюк 2009: 114-115)

- Ако си мъж, християнин и живееш в Америка, баща ти е твоят модел за Господ. А ако никога не си познавал баща си, ако баща ти офейка или умре, или вечно не си е вкъщи, какво ще си помислиш за Господ? (...)

- Трябва обаче да се замислиш... над възможността Господ да не те харесва. Може пък Господ да ни мрази всичките. Не е най-лошото, което може да се случи.

... да привлечеш вниманието на Господ с лошотията си било по-добре, отколкото да не получиш никакво внимание. Може би защото омразата на Господ е по-добра от безразличието му...

Ние сме средните деца на Господ... без специално внимание...

Кое е по-лошо – адът или нищото?

... Колкото по-ниско паднеш, толкова по-високо ще излетиш. Колкото по-далеч избягаш, толкова по-силно Господ ще иска да се върнеш...

Не е достатъчно да те броят заедно с песучинките на плажа и звездите в небето. (Паланюк 2009: 152-153)

Тази вечер си простих.

Простих си, че нямам силата да променя света. Простих си, че не мога да се меря с природата, когато тя ни руши. Простих си, че единственото ми оръжие е състраданието.

Тази вечер си простих, че съм човек. (Шмит 2007: 49)

Ако днес човек е запретнал ръкави да гради съдбата си – което е добре, - то пък сега не вярва в нищо друго освен в себе си. Резултат: по-справедлив свят, може би, но свят, от който сме изхвърлили болката и радостта. Ти показваш една друга мъдрост: мъдростта да приемеш страданието, без да убиваш вълшебството, страданието, което оплаквайки мъртвите, въздава почит на живота. (Шмит 2007: 55)

Герда изхъмка скептично. Леля ѝ я интересуваше единствено като жертва и тя се отнасяше към нея единствено със съжаление, дори с капка презрение, но щом човек ѝ вдъхнеше подозрение, че зад поведението ѝ стои нещо рационално или някакво богатство, Герда спираше да ѝ обръща внимание. Загадката не я интересуваше, обясненията още по-малко, освен ако не бяха посредствени. Герда беше от хората, за които да разбереш, означаваше да приземиш, тъй като за тях романтизмът и възвишеното бяха само вятър и мъгла. (Шмит 2008а: 26)

Реализацията на личността е всичко, или може да бъде, или ще стане. Онзи Аз, който е във всеки човек и се бори за глътка въздух. (Финдли 2012: 261)

Винаги, когато се нуждаем, все се намира кого да виним. Но никога себе си. Никога, никога себе си.

(...) Как се осмеляваме да определяме какво е „добро“ за другите, когато за нас то е било просто дар? (Финдли 2012: 291)

Ние всички сме заключени във възприятията на другите по отношение на това кои сме... Никой от нас не е свободен да живее живота си, без да е гледан. (Финдли 2012: 410)

Невероятна е способността на човека да оправдава деянията си, когато наистина желае нещо. (Коубън 2014: 28)

Във всеки близък човек се крие по един готов да изкочи непознат.

(...) Човек мисли, че познава себе си, а в действителност вижда само един далечен силует. До който е опасно да се приближи. Външният ни вид и предишната ни история представляват параван, зад който се крие непознатият. (Шмит 2015: 112)

... човека, който толкова бавно взема решения, от когото всяка цел, към която се насочва, вместо да се приближава, се отдалечава, заради хилядите му колебания. (Канети 1981: 10)

„Нямам покой, не винаги съм Нещо, а когато се случи да бъда нещо, плащам с това, че съм Нищо в продължение на месеци“. Кафка. (Канети 1981: 34)

Нашите дела са нашите паметници.

(...) Нещата, които правим, са най-важните неща. Те са по-важни от думите, които казваме, и от начина, по който изглеждаме... делата са като паметниците. Само че се строят не от камък, а от спомени. (Паласио 2013: 87-88)

За да мисли ясно, човек имаше нужда да спи, яде и сере като хомо сапиенс“. (де ла Моте 2014: 303)

Нищо човешко не заслужава отрицание. Дори когато е неопишимо грозно, пак бихме могли да се поучим от него... (Джонг 2016: 90)

... куража да стигнеш дъното в себе си, за да видиш какво ще намериш там. (Джонг 2016: 224)

... човек е такъв, какъвто е, единствено по своя вина... Ти не си приписваш заслугите за добродетелите на Гейс. Защо тогава се обвиняваш за грешките ѝ. (Хайнлайн 2008: 105)

Някога бях чула една теория. Беше опит за осмисляне на факта, че независимо колко много се пътували хората, какви космополити са и какво е биологическото разнообразие на

родните им планети, когато за пръв път съзрат която и да било екзотска раса, те не могат да останат жезразлични. Според теорията ние сме по рождение свързани с биосферата на тера, така че всеки път, когато съзираме нещо, непроизлизащо от нашия затънтен дом, телата ни знаят, че очите ни не би трябвало да виждат това. (Миевил 2015: 89)

Човечеството се намира насред пътя между боговете и зверовете. Платон. (Сейгън 2014: 6)

Докато ритуалът, емоцията и разсъдливостта са все важни аспекти на човешката природа, най-голямата и почти уникална човешка характеристика е способността ни да правим абстрактни асоциации и да разсъждаваме. Любопитството и поривът да решаваме задачи са емоционалните отличителни белези на нашия вид; а най-характерни човешки дейности са математиката, науката, технологиите, музиката и изкуството – един по-широк обхват от предмети, обикновено наричани „хуманитарни“. Действително, в обичайната си употреба тази дума сякаш отразява едно странно тесногърдие на възгледа за това кое е човешко или „хуманитарно“. Математиката е също толкова хуманитарна, колкото и поезията. А китовите и слоновете могат да бъдат не по-малко хуманни от хората. (Сейгън 2014: 79-80)

Фройд е имал предвид напрежението между компонентите на психиката, когато е казал за човека, че

„капацитетът му за невроза е просто обърнат наопаки капацитет за културно развитие“. (Сейгън 2014: 80)

В „Произход на човека“ от Чарлз Дарвин има един впечатляващ пасаж: „Разликата в умовете на хората и висшите животни, колкото и голяма да е тя, е по-скоро количествена, отколкото качествена... Ако можеше да се докаже, че определени умствени способности като формирането на общи понятия, самосъзнанието и т.н. са свойствени изключително и само на човека, което изглежда крайно съмнително, не е невъзможно тези качества да са просто случаен резултат от други високонапреднали интелектуални способности, които отново са резултат най-вече от непрестанната употреба на свършената реч“. (Сейгън 2014:123)

Той беше планета, лишена от атмосфера. (Тарт 2014: 196)

Вие хората, щом се съберете натясно, накрая все до бой се стига...

По време на едно събиране на големи класически книги, някои романи май са повдигнали въпроса, че вие не сте социални животни, а сте по-скоро самотни животни, които си налаг да са заедно. (Вербер 2015: 36)

Толкова свободни в мисленето си хора, изнервят примитивните същества. (Вербер 2015: 46)

Не можем да опишем соления вкус на някой, който познава само сладкото.

Трябва да го преживееш, за да го познаеш. (Вербер 2015: 46)

Това предизвикателство беше вече прекалено. Беше планина, която не беше екипирана да изкачи. Не беше готова да бъде вдовица, не и сега. Не и с грейс и нейната болест и отношението на Джеси. Не и когато пред нея все още имаше толкова много живот, който изискваше усилията ѝ, толкова много дни, през които трябваше да премине. Не и сега. Никога. (Райх 2015: 36)

Напоследък всички сме се превърнали в роби на болните си амбиции. (Райх 2008: 61)*

Навремето разпознаването на човешки останки беше възможно най-трудната задача. Но в наши дни вече няма къде да се скриеш. Всички ние носим своята история под кожата си. (Макдърмид 2015: 57)

Светът, в който той е живял, тепърва е щял да развива онази толерантност към инакомислещите, която ние приемаме като нещо естествено, но не бива да забравяме, че тя е сравнително скорошен феномен и в никакъв случай не се радва на всеобща подкрепа. Има хора сред нас, които все още са склонни да откажат на другите правото да възприемат по различен начин фундаменталните въпроси на нашето време. Затова, ако се огледаме, все още можем да забележим догми в конфликт с други догми; виждаме представители на една вяра или култура в спор с техните съседи, хора като тях, но

застъпници на друга вяра и култура; виждаме мнозина, които са готови да доведат тези различия дотам, че да отрекат на своите противници правото да принадлежат към човешкия род. Готови са да ги избиват, и други невинни хора покрай тях, за да нанесат на онези, които приемат за свои врагове, макар, че тези така наречени врагове са обикновени човешки същества също като тях, и също като тях имат семейства и близки, които ги обичат, и всеки от тях храни надежди и страхове за своето бъдеще...

Нека в този дом на науката, да си припомним, че съществува възможността да се противопоставим, макар и по отношение на съвсем дребни неща, на онези разделения, които изправят мъж срещу мъж и жена срещу жена, така че да успяваме да разпознаваме във всеки от нас онази човешка ранимост, която белязва нашия живот и го прави безценен; така че всеки от нас да бъде в състояние да намери щастие в своя живот и в живота на другите. Защото на какво друго бихме могли да се надяваме? Питам ви – на какво? (Смит 2010: 63-64)

... сред многобройните ѝ слабости склонността да мисли прекалено много беше една от най-изявените. (Смит 2010а: 8)

Част от безнадеждността и бремето на живота му се бе просмукала и в смъртта му. (Френч 2013: 22)

Човек и природа

Проблемът бе, че хората си мислеха, че разбират. Може да се каже, че новото поколение ще бъде още по-уверено в това. Ако не друго, училището учи, че съществува отговор на всеки въпрос; едва в реалния свят младите хора откриват, че много аспекти на живота са несигурни, загадъчни и дори непознаваеми. Ако имате възможност да играете сред природата, ако гледате как пчелата опрашва цветчето, ако по пръстите ви е останал пращец от крилата на пеперуда, ако наблюдавате как гъсеницата плете какавидата си, у вас остава усещане за мистерия и несигурност. Колкото повече наблюдаваме, толкова по-загадъчна става природата и толкова повече осъзнаваме колко малко знаем. Наред с красотата ѝ можем да се докоснем до нейната плодовитост, разточителство, агресивност, безпощадност, паразитизъм и насилие. А тези нейни качества не са описани добре в учебниците.

Може би най-важният урок, който може да се научи при пряко наблюдение, е, че природата с всичките ѝ взаимосвързани елементи представлява сложна система и че ние не сме в състояние да я разберем и да предскажем поведението ѝ. Заблуждение е да се държим така, сякаш можем да го направим (Крайтън 2012: 2)*

Човешките същества си взаимодействат много успешно със сложни системи. Правим го непрекъснато, но като боравим с тях, а не като твърдим, че ги разбираме. Боравещите общуват със системата – те правят нещо, следят за реакция и

след това правят нещо друго с намерението да постигнат някакъв желан резултат. Налице е безкрайно повтарящо се взаимодействие, което показва, че не знаем със сигурност как ще постъпи системата — налага се да изчакаме и да видим. Може да имаме предчувствието, че знаем какво ще се случи. В много случаи може да се окажем прави. Но никога не сме сигурни.

В общуването си с природата ние сме лишени от сигурност. И това винаги ще си остане така. (Крайтън 2012: 3)*

След пет години война, той ме бе подтикнал да се издигна и ми бе показал що е величие: героят е човек, който се опитва да бъде човек цял живот, понякога напук на другите, понякога напук на себе си. (...)

Аргус беше моят спасител. Аргос беше моят закрилник. Аргус беше моят водач. От Аргус научих уважението към човека. От Аргус научих култа към щастието. От Аргус научих вкуса към настоящия миг.

Човек не може публично да признае тези неща: всеки, който би заявил, че някакво си куче го е научило на мъдрост, би минал за невменяем. (Шмит 2013: 99)

Спомням си околността край „Нойшванщайн“ с почти кошмарна яснота. Алпите като пощенска картичка; облаците, сякаш закачени по зъберите на планинските върхове; артритните пръсти на миналогодшния сняг, които ваеха острите зъбери; безмълвните рогове на върховете, които пронизваха опушеното синьо небе; кадифените зелени ливади в долините (ски писти

за начинаещи през зимата) и кафявите и бели къщи с островърхи покриви, подредени като в детска игра. (Джонг 2016: 236)

... дори светът да не е бил създаден за хората, то ние сме създадени за света. (Грийн 2013: 279)

Човешката раса не ми вдъхва надежда. Ние плячкосваме единствената планета, която имаме, изтезваме се и се избиваме и на повечето места по света се отнасяме с жените като с боклук. Това е лудост. (Джонг 2015: 196)

Ш

Шедьовър

Признакът, че една творба е шедьовър е, че човек никога не прескача едни и същи пасажии. (Шмит 2007: 33)

Щ

Щастие

Истината е, че в онази вечер, край реката, в любовната еуфория, която ни притегляше един към друг и ни караше да обърнем гръб на мизерията, аз открих колко дълбоко егоистично е щастието. Щастието е отдръпване от всичко. То е изтъкано от закрити врати, затворени капаци на прозорците, от непреодолими стени; щастието предполага отказ да видиш света такъв, какъвто е, само за една вечер видях колко непоносимо е щастието. (Шмит 2004б: 25-26)

... щастието не е наша цел... постигането на щастие ни отклонява от нашата истинска съдба, която е пълна себerealизация. (Финдли 2012: 260)

Литература

1. Адлер-Улсен, Ю. (2015) *Писмо в бутилка от П.* ИК „Емас“, София
2. Бек, Г. (2011) *Залезът на демокрацията.* СофтПрес, София.
3. Балдачи, Д. (2005) *Клуб „Кемъл“.* Издателство „Обсидиан“, София.
4. Блати, У. П. (2010) *Димитър.* ИК „Обсидиан“, София.
5. Бреке, Й. (2015) *Заспивай сладък сън.* Изд. „Светлана Янчева – Изида“ ЕООД, София.
6. Бреке, Й. (2015а) *Където злото властва.* Изд. „Светлана Янчева – Изида“ ЕООД, София
7. Бокс, С. Д. (2016) *Извън системата.* ИК „Обсидиан“, София,
8. Ванденберг, Ф. (2015) *Досието „Голгота“.* ИК „Емас“, София.
9. Вербер, Б. (2015) *Книга за пътя.* ИК „Колибри“, София.
10. Вердън, Д. (2010) *Избери си число.* ИК „СофтПрес“, София.
11. Вербер, Б. (2006) *Върховната тайна.* ИК „Колибри“, София.
12. Галбрейт, Р. (2014) *Зовът на кукувицата.* ИК „Колибри“, София.
13. Гиу, Я. (2016) *Вендата. Операция в Сицилия.* ИК „Персей“, София.
14. Грийн, Д. (2013) *Вината в нашите звезди.* ИК „Егмонт“, София.
15. де ла Моте, А. (2014) *Играта.* ИК „Сиела“, София.
16. де ла Моте, А. (2015а) *Тръпката.* ИК „Сиела“, София.
17. де ла Моте, А. (2015б) *Измамата.* ИК „Сиела“, София.
18. Джонг, Е. (2016) *Страх от летене.* ИК „Обсидиан“, София.
19. Джонг, Е. (2015) *Страх от умирање.* ИК „Обсидиан“, София.
20. Егеланд, Т. (2016) *Съкровището от Константинопол.* ИК „Персей“, София.
21. Егеланд, Т. (2014) *Лъжите на бащите.* ИК „Персей“, София.
22. Картър, К. (2015) *Отмъстителят.* Издателство „Ера“, София.
23. Канети, Е. (1981) *Из „Другия процес“.* Предговор. В: **Кафка, Ф. (1981) Роден съм да живея в самота.** Издателство „Народна култура“, София.
24. **Кафка, Ф. (1981) Роден съм да живея в самота.** Издателство „Народна култура“, София
25. Кланси, Т., М. Х. Грийнбърг (1998) *Политика.* ИК „Бард“, София.
26. Коубън, Х. (2014) *Шест години.* ИК „Колибри“, София.
27. Крайтън, М., Р. Престън (2012) *Микро.* ИК „Бард“, София.
28. Макдермът, А. (2015) *Пророчеството от Валхала.* Изд-во „Ибис“, София.
29. Макдърмид, В. (2015) *Пътят на скелета.* ИК „Еднорог“, София.
30. Мелтън, М. (2007) *В тъмнината.* ИК „Хермес“.
31. Миевил, Ч. (2015) *Посланическото градче.* ИК „Enthusiast“, София.
32. Пайнкофер, М. (2010) *Знакът на Александър велики.* ИК „Сиела“, София.
33. Паланюк, Ч. (2014) *Ненагледна моя.* ИК „Ера“, София.
34. Паланюк, Ч. (2009) *Боеен клуб.* ИК „Ера“, София.
35. **Паласио, Ар Джей (2013) Чудо.** ИК „Бард“, София.
36. Пиърсън, Р. (1998) *Без шанс за разпознаване.* ИК „Компас“, Варна.
37. Престън, Д., Л. Чайлд (2011) *Хладнокръвно отмъщение.* ИК „Ергон“, София.
38. Райх, К. (2015) *Абсолютен контрол.* ИК „Сиела“, София.
39. Райх, К. (2008) *Правилата на измамата.* ИК „Хермес“, Пловдив.
40. Райх, К. (2005) *Банкер на дявола.* ИК „Хермес“, Пловдив.

41. Ролинс, Д. (2015) *Шестото измиране*. ИК „Бард“, София.
42. Сантуш, Ж. Р. Д. (2013) *Последната тайна*. ИК „Хермес“, Пловдив.
43. Сейгън, К. (2014) *Драconi в райската градина. Размисли върху еволюцията на човешкия интелект*. ИК „Изток-Запад“, София.
44. Сиера, Х. (2008) *Египетската тайна на Наполеон*. ИК „Хермес“, Пловдив.
45. Сиера, Х. (2006) *Тайната вечеря*. ИК „Хермес“, Пловдив“.
46. Смит, А. М. (2015) *Ема*. ИК „Еднорог“, София.
47. Смит, А. М. (2013) *Съботни удоволствия*. ИК „Еднорог“, София.
48. Смит, А. М. (2010) *Вилата на ограничените възможности*. ИК „Еднорог“, София.
49. Смит, А. М. (2010а) *За разумната употреба на комплиментите*. ИК „Еднорог“, София.
50. Смит, А. М. (2009) *Някои особености на саламовидните кучета*. ИК „Еднорог“, София.
51. Смит, А. М. (2006) *Португалски неправилни глаголи*. ИК „Еднорог“, София.
52. Тарт, Д. (2014) *Щиглецът*. ИК „Еднорог“, София. (до 320 с.)
53. Тойн, С. (2013) *Ключът*. ИК „Бард“, София.
54. Финдли, Т. (2012) *Пилгрим*. Изд-во „Лега Артис“, Плевен.
55. Френч, Т. (2013) *Нещо чака... сред дърветата*. ИК „Бард“, София.
56. Хайнлайн, Р. (2008) *Имението Фарнъм*. ИК „Сиела“, София.
57. Хайнлайн, Р. (2007) *Луната е наставница сурова*. ИК „Сиела“, София.
58. Шмит, Е.-Е. (2015) *Любовна отрова*. Издателство „Лега Артис“, Плевен.
59. Чандлър, Р. (1984) *Големият сън*. Издателство „Христо Г. Данов“, Пловдив.
60. Шмит, Е.-Е. (2013) *Двамата господа от Брюксел*. Изд-во „Лега артис“, Плевен.
61. Шмит, Е.-Е. (2011) *Оскар и розовата дама*. Изд-во „Лега артис“, Плевен.
62. Шмит, Е.-Е. (2008) *Синът на Ной*. Изд-во „Лега артис“, Плевен.
63. Шмит, Е.-Е. (2008а) *Мечтателката от Остенде*. Изд-во „Лега артис“, Плевен.
64. Шмит, Е.-Е. (2008б) *Одет Тулмонд и други истории*. Изд-во „Лега артис“, Плевен.
65. Шмит, Е.-Е. (2007) *Моят живот с Моцарт*. Изд-во „Лега артис“, Плевен.
66. Шмит, Е.-Е. (2004) *Господин Ибрахим и цветята на Корана*. Издателство „Лега Артис“, Плевен
67. Шмит, Е.-Е. (2004а) *Миларепа*. Издателство „Лега Артис“, Плевен
68. Шмит, Е.-Е. (2004б) *Евангелие според Пилат*. Издателство „Лега Артис“, Плевен.

Бележка: Всички цитати, обозначени със знака (*) са от електронния вариант на съответното издание на дадена книга. Възможно е да има разминаване в номерацията на страниците при електронното издание и това на книжен носител.